

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

HETILAP

A. M. N. MUZEUM
NYILAP OSZTÁLYA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postatakarékpénztári csekszámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁR NAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Évesz évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1938

XIX. évfolyam, 36. szám.

Szeptember hó 4

Az ország első katonáját

hódoló lelkesedés, bensőséges szeretet fogadta akkor, amikor kilencnapos németországi ünneplétekről hazatért újra a megcsontított ország határai közé. Baráti szeretettel gondolt minden magyar a III. Birodalom vezérére és népére, amiért elismeréssel ünneplte az ősi magyar erényeket megtestesítő Főméltóságu Urat, aki a nemzet hajóját biztos kézzel kormányozta át a Trianonban reánk zúdított viharok vészén, a szebb, boldogabb jövődől, az újraépítendő szentistváni Magyarország felé. Neki köszönhetjük, hogy — amint a világsajtó szinte egyértelműen megállapítja, — Magyarország helyzete napról-napra erősödik és egyre növekszik tisztelőinek, barátainak száma. A Szentév eseményeinek, az itthoni nagy és bensőséges elmélyülésnek méltó koronája volt a németországi ünnepek esemény-sorozata, amely még jobban meggyőzhet mindenkit arról, hogy Magyarország csak a szentistváni hagyományokon, kizárólag a nagy és testvéri összefogás szilárd alapjain és az ősi erények újra való kifejlesztésével épülhet újra.

Egy test, egy lélek

a nemzet a hadsereggel — ezt érzí át minden magyar ember akkor, amikor a dus kalászkok nyomán megjelennek a tarlokban és a sárguló kukoricások mentén a magyar hadsereg gyakorlatozó katonái. Meleg szeretettel, büszke örömmel nézzük fiainkat, akik az ősök vérével megszentelt föld védelmére szerzik meg a felkészültséget. Szemükben ott ragyog a hit, a bizakodás a boldogabb magyar jövődőlben és ez a ragyogás, ez a fény emeli a maroknyi magyar hadsereget a sokmillió hadseregekkel egy rangsorbá. Számra nézve kicsiny, felszerelésre nézve talán szegényes ez a hadsereg, de a számbeli erőt, a testi erőt megsokszorozza, felfokozza a lélek ereje, a felszerelést a legtökéletesebbé teszi, — mert muniógyárakban elő nem állítható félelmetes hadieszköz birtokosává tesz minden magyar katonát — a szívet lángurajútó, lelket acélosra kovácsoló ősi szellem; a *virtus*, amely ezereven át megtartotta a Kárpátok között, török-tatárduláson, idegen elnyomatáson keresztül a magyart, „megfogva bár, de megtörve nem! . . .”

Hódoló lelkesedés fogadta a hazatérő kormányzóit párt

A Vasárnap multheti számában részletes tudósítást közöltünk a káprázatos ünnepekről, amelyeket a III. Birodalom rendezett a kormányzóit párt tiszteletére, vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó és

hitve, valamint a magyar államférfiak németországi látogatása alkalmából. Az azóta történt eseményekről s a kormányzóit párt itthoni fogadtatásáról alábbi tudósításunk számol be.

A berlini ünnepek

Augusztus 25-én Horthy Miklós kormányzó és hitvese tiszteletére Németország leghatalmasabb csapatszemléjét tartották, amelyhez fogható aligha volt még Európában. *Felejtethetetlen látvány volt a legmodernebb hadfelszerelés hatalmas bemutatója, amely*

nemcsak Németország erejét tükrözte vissza, hanem az európai béke egyik legnagyobb és leghatásosabb biztosítéka is.

A milliónyi tömeg lelkes ünneplésben részesítette a jelenetet, amikor a magyar államfő Hitler vezér és kancellár kezét melegen megrázta, hogy elismerését kifejezze.

Még ezen a napon látogatást tett a kormányzó a Magyar Intézetben és az olimpiai stadionban, majd megkoszorúzta a német birodalom fővárosának hősi emlékművét. Este diszlocádás volt az állami operaházban.

Nagyjelentőségű eseménye volt e napnak az a beszéd, amelyet a magyar államfő tartott a német haditengerészet tisztjei előtt. A kormányzó e beszédében mondotta:

— Ha a világ békét akar, akkor nyitlan szembe kell nézni az igazsággal és az őszinteséggel szabad utjára kell lépni. A világnak el kell ismernie, hogy az igazság nem ismerhet előjogokkal felruházott népeket.

Imrédy Béla és Kánya Kálmán nyilatkozatai

A berlini gyönyörű napok után, amelyek a Potsdamban tett látogatással, majd Ribbentrop villásreggelijével fejeződtek be, Nürnbergbe utazott a kormányzó. Berlin lakosságának százezrei bucsuztatták a kormányzóit párt. Hitler kancellár kézsókkal bucsuzott el a kormányzóitól s meleg kézrázással a kormányzóitól.

A német fővárosból való távozás alkalmával a magyar miniszterelnök s a külügyminiszter nyilatkoztak a német sajtó képviselői előtt a benyomásokról, amelyeket szereztek.

Vitéz Imrédy Béla hosszabb nyilatkozatában a következőket mondotta:

— Mindaz, amit a magyar vendégek láttak, szilárdabbá tette a meggyőződést, hogy Németország nagy terveit nemcsak kovácsolja, hanem végre is hajtja.

Örömmel fejezte ki afóliott, hogy a magyar államférfiak a Führerrel és munkatársaival értékes megbeszéléseket folytattak.

Nyilatkozott a Magyarország és a kizsantant államok közötti viszonyról is és kijelentette, hogy

a bledi megállapodás a magyar kisebbségek kérdésének megoldásával áll vagy bukik.

A csehszlovákiai magyar népcsoporttal szemben alkalmazott bánásmód

tekintetében különleges és messzebbmenő feltételeket állít fel a magyar kormány, mint Jugoszláviával és Romániával szemben, amely államokkal már sikerült megegyezésre jutni.

A magyar-német gazdasági kapcsolatok végleges rendezésének részleteiről is nyilatkozott a miniszterelnök s hangsúlyozta a minakét oldalon megnyilvánuló jóindulatot.

A miniszterelnök és külügyminiszter a magyar újságírók számára is nyilatkoztak. Imrédy Béla kijelentette, hogy

„a két ország együttműködésének célja az igazságos béke”.

A külügyminiszter pedig annak a reményének adott kifejezést, hogy Prága tartózkodni fog minden olyan lépéstől, ami a mai állapotot csak súlyosbítaná és nem csupán látványos eredményeket tesz a nemzetiségeknek.

Utban hazafelé . . .

A nürnbergi látogatás pompája és lelkesége, méltóan sorakozott a többi ünneppel mellé. Az ősrégi német város, amelyet Hitler vezér és kancellár óhajára ugyanolyan stílusban állítottak helyre, mint sok évszázaddal előbb, fénykorában volt, hatalmas tömegekkel és zászlóerdővel fogadta a magyar kormányzóit párt és kíséretét, akik a látványokban bővel-

kedő város minden nevezetességét megtekintették. Az ezereves várat, amelynek kapujában tengerész diszörség tiszteget, a Dürer-házat s a pártgyűlés épülő, óriási fórumát.

Hazafelé jövet a kormányzóit párt Linzben szállt hajóra. Linz városa gazdag zászló- és virágdiszben fogadta a magas vendégeket, akik az éjszakát a vonaton töltötték.

Augusztus 28-án délelőtt indult el a Zsófia-hajó Linzből. Arbcára felröppent a kormányzóit főparancsnoki lofogója. Kiszéretében a német dunai flottilla Alberich nevű monitora és négy kisebb egység. A Duna-hid elhagyása után meg személyszállító gőzös is csatlakozott a hajószorhoz, fedélzetén a diszkisérte tagjaival.

Az egész uton lelkes ünneplés kísérette az elhaladó kormányzóit párt.

A hajó az éjszakát Hofleimben töltötte s 29-én reggel indult el hazafelé. Bécs zászlódiszben pompázott. A pozsonyi magyarok melegen ünnepelelték a kormányzóit, aki hajadonfővel állt és távozását nézte a várost.

A Zsófia reggel 8 óra 05 perckor haladt át a magyar határon s nemsokára találkozott az eljövőköt három monitorral. Gönyű, Dunaremete, Komárom, Esztergom, Vác. Mindegyik ragyogó arccal, lobogó kendők, hatalmas tömeg.

A fogadtatás

Budapest, délután öt óra. A Vigadó-terti hajóállomást délszaki növények ékesítik, zászlók diszítik. A téren a kormány tagjai, a közélet előkelőségei. A hidat piros szőnyeg borítja. Az érkező hajó hatalmas körvet ír le s kiköt az állomáson.

Szűnni nem akaró üdvözlés és éljenzés. A kormányzó a folyamórság diszszakaszának sorfala között hagyja el a Zsófiát. A MFTR elnökének üdvözlő szavai után családijához siet feleségével együtt. A miniszterelnök nemzetiszínű szalaggal átkötött hatalmas bokréttával kedveskedik a főméltóságú asszonynak. Csokrot nyujtanak át a MANSZ hőlgyei nevében is. Az egyiptomi anyakirályné hatalmas orchidea csokrát köszöntő szavakkal adja át az udvarmester.

Az állomáson ellép a diszszakad előtt. Szívélyesen, hosszasan elbúcsúgat a miniszterelnökkel. Megszóliással tünteti ki a minisztereket s a tábornoki kar tagjait. Aztán gépkocsiba száll és Gödöllőre hajtat.

Az ünneplő tömeg lassan elvonul a diadalut befejezésének káprázatos színhelyéről. A hódolat és a szeretet azonban tovább is él, tüzel az arcon, amelyeken ott ragyog a megnyugvás érzése, hogy újra közöttünk van az a férfi, aki hazánk jövőjének biztonságát jelenti.

Isten hozta, Isten segítse továbbra is nemzetét és hazáját boldogulására!

Még mindig nem oldódott meg a csehszlovák kérdés

A csehszlovák kérdés tovább borzolja Európát és az egész világ idegjeit. Az elmúlt héten megint és többször is menthetlennek látszott a helyzet, Anglia azonban mindaddig még megtalálta a módját annak, hogy ugyaszólván az utolsó pillanatban elhárítsa a világ feje felől a már-már kizárólag fenyegető veszedelmet. *Renehan* lord lankadatlan erővel és angol higgadsággal folytatja tárgyalásait, meghallgatja a szembenálló felek kívánásait, terveket dolgoz ki, vizsgál meg és ezzel megerősíti Európában azt a reményt, hogy talán mégis ráeszmélnék a hivatalos cseh körök arra, hogy *tovább már nem szabad feszíteni a húr* és elérkezett a végső határideje annak, hogy a békeszerződések megkötésekor elkövetett ártásnak levonják a következményeit.

Amikor a feszültség tetőfokára lépett, augusztus 30-án az angol kormány minisztertanácsot tartott, amelyen — kivételesen — résztvett *Anglia berlini nagykövete is*. Ez a tanácskozás enyhítette a feszültséget

és már aznap este Prága kinyilvánította azt a hajlandóságát, hogy a kisebbségi kérdés megoldására új, a német követelésekhez közelebb álló megoldási tervet dolgozzon ki.

Nagyon érdekes és nagy hatást gyakorolt a szudétánemeteknek az a megállapítása, amely szerint

a kisebbségek nem követelnek most többet a cseh kormánytól, mint amennyit annakidején a csehek a Monarchiától...

A cseh kormány különben, hogy bebizonyítsa békés szándékait, a németek kívánására *elkoboztatta azokat a lapokat, amelyek németek által gyalázó cikkeket közöltek*. Egyébként a véres összeütközések napirenden vannak a szudétánemetek és csehek között, a diplomaták megítélése szerint azonban az *utóbbi órákban lényegesen enyhült a feszültség, amely azonban előreláthatóan még jó néhány sor fog kiélesedni addig, amíg a végtelges és megnyugtató megoldás bekövetkezik...*

Minden megyében lesznek főzőtanfolyamok

Mint olvasóink emlékezhetnek, a *Vasárnap* hasábjain, a múlt év november 21-én, „*Ez a vad*” című, nagy érdeklődéssel kísért rovatunkban rámutattunk arra, hogy a *falusi háztartások élrendje sok kívánnivalót hagy hátra; a falusi asszonyok nem ismerik az ételek tápértékét és nem fektetnek kellő súlyt az étrend változosságára és változosságára*.

A „*vad*”-ra beérkezett válaszok csaknem egytől-egyig igazat adtak nekünk, rámutatva a sajnálatos helyzet indokaira. A *Vasárnap* által háromnegyed esztendővel ezelőtt szövejtett „*Vad*” anynyira köztudomású és olyan élelken foglalkoztatja az illetékes tényezőket, hogy

a helügyminiszter intézményesen kívánja ezt a népegészségügyi és szociális szempontból is nagyjelentőségű kérdést helyes vágyánra terelni.

Ennek a célnak az elérése érdekében *a helügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi megyei törvényhatóság első tisztviselőjéhez, az alispánokhoz, falusi főzőtanfolyamok rendezése ügyében*. A rendeletben a többi közt ezeket mondja:

„A magyar nép táplálkozásai színvonalának emelése céljából egyes vármegyékben három éven át falusi főzőtanfolyamokat tartattam. E tanfolyamok rendezését az a körülmény tette szükségessé, hogy

népünk az ország legtöbb vidékén teljesen egyoldalúan táplálkozik és nemcsak nem termeli azokat a vitamindus élelményanyagokat, amelyek nélkül egészsége nem biztosítható, hanem még a rendelkezésre álló élelem változatos felhasználásának módjait sem ismeri eléggé.

E négyhetes tanfolyamokat okleveles gazdasági szaktanítók, élelmezési

technikusok és diétás nénék vezetik és egy-egy tanfolyamon az eredményes oktatás biztosítása érdekében 30—30 önként jelentkező leányt vagy asszonyt oktatnak két csoportban. A vezetőket a változatos, egészséges táplálkozáson kívül megtanították a résztvevőket a helyesbűn beszédre, továbbá a kisgyermekeknek és betegeknek otthon célszerűen való táplálására.

A tanfolyamokról kedvező jelentéseket kapott a miniszter, ami arra készítette, hogy a *falusi főzőtanfolyamoknak valamennyi vármegyében való megkezdését és folyamatos fenntartását lehetővé tegye*. Ezért a miniszter felhívja az alispánokat, hogy

szeptember 15-től indíttassák meg törvényhatóságuk területén a négyhetes főzőtanfolyamokat, olyan módon, hogy szeptember 15-től a jövő év május 15-ig hét tanfolyamot tartsanak. A fenntartási költség 700 pengőt tesz ki és ennek fedezetéről a törvényhatósági közjóléti alaprak kell gondoskodnia.

A tanfolyamok helyét az alispánok jelölik ki, még pedig olyan községeket, amelyek a szükséges konyhát, a tanfolyamvezető részére szobát és tüzelőt természetben biztosítanak. Az alispánoknak a tanfolyamok vezetésére szakképzett vezetőt kell alkalmazniok és munkáját a tisztiorvossal állandóan ellenőriztetni kell.

Kívánatosnak tartja a miniszter, hogy a tanfolyamvezetőket a nyári hónapokban gyermekéktetésük vezetésével vagy hasonló munkával bízzák meg. A falusi főzőtanfolyamok felügyelőjévé a miniszter *Kovács György dr. egészségügyi főfelügyelőt* rendelte ki.

mából hozzáim intézett szívélyes szerencseívánatait. Legyen szabad öszinte köszönetemet kifejezni az olasz kormánynak, amely mindig minden erejével támogatja ennek a minden szabad népet megillető jognak a megvalósítását. Kérem Nagyméltóságodat, fogadjja változtatatlan érzelmim kifejezését.”

Kánya Kálmán külügyminiszter kitüntetése

A kormányzó megengedte, hogy kányai *Kánya Kálmán m. kir. titkos tanácsos, külügyminiszter a pápai IX. Pius-rand nagykeresztjét elfogadjja és viselje.*

Országos jellegű politikai nagygyűlés Kaposvárott

A politikai világ és az egész gazdasági élet rendkívüli érdeklődéssel várja a szeptember 4-iki *kaposvári nagygyűlést, amelyen*

vitéz Imrédy Béla miniszterelnök vezetésével a Nemzeti Egység Pártjának mintegy száz országgyűlési képviselő és felsőházi tagja vesz részt.

A miniszterelnökön kívül megjelenik az országos jelentőségű nagygyűlésen a kormány több tagja, valamint *Tasnádi Nagy András, a NEP országos elnöke.*

A nagygyűlésen vitéz *Imrédy Béla dr. miniszterelnök ismerteti fogja a kormányzat munkaprogramját, Sztranyavszky Sándor földmívelésügyi miniszter pedig a mezőgazdaság problémáiról fog nyilatkozni.*

Antal államtitkár hazaérkezett Olaszországból

Antal István igazságügyi államtitkár, augusztus 29-én Olaszországból visszatért Budapestre. Antal államtitkár a pályaudvaron Venei gróf olasz követ és Rákóczy Imre miniszteri tanácsos, a miniszterelnökség sajtóosztályának vezetője fogadták. Több olasz és magyar főtisztviselő társaságában. Az államtitkár Olaszországban az ottani propagandaminiszterium működését tanulmányozta és tájékozódott az olasz sajtószolgálat szervezetéről, mind belső, mind a külső sajtószolgálat tekintetében. Érdeklődött Antal államtitkár az olasz filmgyűlést és tanulmányozta a különböző testnevelési intézmények működését is.

Meghalt Andrassy Géza gróf

Andrassy Géza gróf valóságos belső titkos tanácsos, a felsőház örökös tagja, augusztus 29-én, 83 éves korában meghalt. Andrassy Géza gróf, aki a magyar közéletnek egyik legnépszerűbb tagja volt, a magyar

lovassport fellendítése körül szerzett hervadhatatlan érdemeket. Holttestét a krasznahorkai várkapórnában levő családi sírboltban temették el. A családhoz a magyar miniszterelnökökkel az élen a közélet vezető egyéniségei részvétáviratokat intéztek.

Meghalt Tokaj képviselője

Széchenyi György gróf országgyűlési képviselő, a monoki hitbizomány ura, pénteken délelőtt fél 12 órakor hosszabb szenvedés után monoki kastélyában meghalt.

Széchenyi Györgyöt a legutóbbi általános képviselői választáson a tokaji kerület választotta képviselőjévé, a keresztény párt programjával. Néhány hónappal ezelőtt kilépett a pártból.

Minisztertanács

Megirta a *Vasárnap*, hogy a kormány tagjai, még a németországi utazás előtt, több napon át üléséket tartottak az őszi munkaprogram megbeszélése végett. A tanácskozással a németországi ünnepségek miatt félbeszakították. Kedden, augusztus 30-án újabb minisztertanácsra ültek össze a kormány tagjai és folytatták a hatalmas napirend letárgyalását.

A kormány tagjai augusztus 31-én fejezték be sorozatos megbeszéléseiket, amelyek a hajnali órákba nyultak és a kormány őszi munkaprogramjára terjeszkedtek ki.

Telesi Pál gróf kultuszminiszter Tokaj jelöltje

A gróf *Széchenyi György* halálával megüresedett tokaji kerületi küldöttsége augusztus 31-én megjelent a Nemzeti Egység Pártjának, *Telesi Pál* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter előtt és a Nemzeti Egység Pártja helyi szervezeteinek egyhangú bizalmát tolmácsolva, felkérték, hogy *vállalja a kerület képviselőjelöltjévé.*

A kultuszminiszter nagyobb beszédben köszönte meg a párt állásfoglalását és a küldöttség lelkes ünneplése közben kijelentette, hogy a *jelöltséget vállalja.*

Tasnádi Nagy András országos elnök a küldöttség tiszteletére ebédt adott. Az ebéd során a küldöttség vezetője, *Ghucy Elek* szerencsi görög katolikus lelkész, szentszéki tanácsos köszöntötte fel a kerület képviselőjelöltjét, aki hosszabb beszédben válaszolt, melyben a *magyar őszefofozás, józanság fontosságát hangsúlyozta.*

A kultuszminiszterrel szemben, aki szeptember 4-én mondja el programbeszédét, egyik párt sem állít ellenjelöltet, úgy, hogy a valószínűleg szeptember 18-ra kitüzendő *választás előreláthatóan egyhangú lesz.*



Mielőtt egy-egy szürke mondatban beszámolnánk a hét kimagaslóbb és sajátos, tulnyomórésben borzalmas, vagy megdöbbentő eseményeiről, a *hála és hódolat hangján emlékezzünk meg Hollandiáról, amely lelkesedéssel és boldog büszkeséggel ünnepelte meg augusztus 31-én Vilma királynő négyvenéves uralkodói jubileumát. Hollandia ünnepségében szeretettel vesz részt Magyarország is, amelynek anynyi senyvedő, elerőtlenedett kislfiát és leánykáját látta vendégül Hollandia.*

Albánia augusztus 29-én kezdte meg független királyságra történő alakulása tizedik évfordulójának megünneplését. Az ünnepségeken Magyarországot *Villani Frigyes* báró, kirvinnál magyar követ képviseli.

Daladier francia miniszterelnök a kamara hadügyi bizottsága előtt nagy beszédet mondott az európai államok fegyverkezéséről. Megállapította, hogy a *helyzet komoly, de aggodalomra nincsen ok*. Beszéde második részében a francia miniszterelnök összehason-

lítást tett *Németország, Olaszország és Magyarország, Anglia, Oroszország* fegyveres ereje között, végül ismertette a francia hadiipar termelésének tökéletesítésére tett intézkedések eredményeit.

Olaszországban a Vezuv néhány nap óta erősen háborog. A kitorrészek rendkívüli erőssége ellenére sincs ok aggodalomra.

Spanyolországban a nemzetiek nemcsak megállították a vorosók újabb támadásait, de jelentős sikereket is értek el, sok hadifoglyot ejtettek. A gibraltári szorosban két nemzeti hadihajó két és félórás harcot vívott egy vörös kirkálóval.

A *Távol-Keleten* is tovább folyik a harc, — jobban mondva, a vér. Japán jelentése szerint a *kinaiak mérges gázokat, sőt kolerabacillusokat is használnak harcukban*. A kolerabacillusokkal megfertőzött kutak példátlan méretű kolerajárványt okoztak.

Romániában a kormány rendeletet adott ki, amelyben megengedik, hogy a szülői kisebbségi iskolába irathassák gyermekeiket.

A HÉT POLITIKÁJA

Ciano és Kánya táviratváltása

Magyarország fegyverkezési egyenjóságának elismerése alkalmából gróf *Ciano* olasz külügyminiszter a következő táviratot intézte *Kánya* külügyminiszterhez:

„A fasztiza kormány, amely állandóan hirdetője volt Magyarország egyenjóságának, öszinte megelégedéssel vett tu-

domást arról a megegyezésről, amely Magyarországnak fegyverkezési egyenjóságát elismerve, megvívja új és terjedelmű megegyezések útját. Kérem, fogadják mély megelégedésem és legszívelebbes baráti üdvözlésem kifejezését.”

Erre az üdvözlésre *Kánya* külügyminiszter ugyancsak táviratban a következőképpen válaszolt:

„Szívbeli köszönetem fegyverkezési egyenjóságunk formális elismerése alkalm-

Megkezdődött az őszi hadgyakorlat

Az aratás országszerte véget ért. A gazda, egy esztendő fáradságos munkája után, betakarította az áldott magyar föld termését. Alig gördültek be az udvarokra a betakarító utolsó szekerek.

a földeken megjelentek a katonák, a magyar honvédek.

Megkezdődtek az őszi hadgyakorlatok, hogy a magyar fiúk beszámoljanak egyévi nehéz tanulásuk, fáradságos munkájuk eredményéről. Hogy megmutassák: ha kell, meg tudják védeni fegyverrel is az életetadó magyar földet.

Nálunk a hadgyakorlat ideje mindig a nyár vége, illetve az őszi kezdete volt. Ilyenkor legalkalmasabb az idő a terepen való gyakorlatozásra, mert a gazda ekkorára jórészt már behordta termését és

a gyakorló csapat ilyenkor tesz legkevésbé kárt a szántóföldeken és egyéb művelt területeken.

A régebbi időkben, amikor még nem magyar honvédségünk volt, amikor a katonaság még nem volt egy test, egy lélek a nemzettel, a hadgyakorlatok idején a gazda nem nézte jószemmel a földjén próbáhabort gyakorló katonákat.

A gyakorlatozás ugyanis a legnagyobb elővigyázatosság mellett sem megy minden kár nélkül. Ilyenkor van még a kápnövényeknek és a legtöbb gyümölcsnek az érési ideje. És ezek-

ben könnyen tehetnek kárt a csapatok.

Ma azonban ez a helyzet teljesen megváltozott.

A magyar honvédség mindnyájunk szeméfnye

és a gazda elmézi azt is, ha véletlenül valami kárt okoznak akaratakon kívül a „mi fiaink”. De

a honvédség vezetőinek is fokozott gondja van most arra, hogy a dolgos magyar nép megélt, amugy is nehéz terheit ne tevézze meg egyéb gondokkal is.

A most folyó őszi hadgyakorlatokon az előjárók minden csapatkivonulás előtt gondosan kioktatják a legénységet, hogy amennyire csak lehet, a legmesszebbmenően ügyeljenek arra, hogy a veteményekben és növényzetben kárt ne tegyenek. Ha a legnagyobb elővigyázatosság mellett mégis előfordulnának kisebb-nagyobb károk,

a kár összegét azonnal a helyszínen készpénzben kifizetik.

És ha valaki szándékosan okozza kárt, — erre azonban még nem volt példa — az illető szigorú büntetést kap.

A gyakorlaton történt önkéntelen kisebb károkat tehát azonnal megtérítik a gazdáknak. A károszeg nagysága körül sem volt eddig soha vita, mert a gazdák méltányosan és minden nyereszkeskedési vágy nélkül számítják fel azt a kárt, amit ténylegesen szenvedtek.

kástestvérünk: — „kicsi, kegyetlen igazságtalansággal megcsönkített drága magyar hazánkról, amelyért ósápánk olyan bőven hullatják a vérüket...”

Nagyon érdekes Weigert József és társainak Briesenből írott levele:

— Mint ahogy a Vasárnap nekünk, Németországba vándorolt magyar munkásoknak oktatással szolgált, ugyi mi is kötelességünknek tartjuk elszámolni a tekintetes Szerkesztőségnek, hogyan töltöttük mi, a brieseni magyar munkások közül öten Szent István királyunk halálának 300-ik évfordulóját.

— Mi a szent napot Berlinben töltöttük. A kiránduláson résztvettük: Weigert József (mezőberényi) tolmács, Gyarmati László és neje, valamint Győri Gábor és neje (mindannyian békésiek). Vezetőnk Bokatisy Herbert németországi fiatalember volt, akinek soha nem muló hálával tartozunk, mert megmutatta nekünk Berlin nevezetességét, mindent részletesen megmagyarázott, amit tölcsmunkánk pontosan lefordított számunkra.

— Megemlítjük még azt is, hogy vezetőnk megmutatta nekünk azokat a pazarul feldiszített helyeket is, amelyekben vitez nagybányai Horthy Miklóst, fömeltóságu kormányzókat fogadni készülték, mi tehát

nemcsak újságból tudjuk, hanem személyesen is meggyőződünk arról a pazar pompáról, amelyet a kormányzó ur öfömeltósága fogadtatására előkészítettek.

Örömmel és büszkén láttuk, hogy egész Berlin polgári lakossága és katonasága megünnepelte Szent István napját.

Tiszta szívünkkel kívánjuk, hogy a kormányzó pár és a kormányférfiak berlini látogatását Isten áldása kísérje és sok jó egészséget kívánunk a kormányzó ur öfömeltóságának, hogy végrehajtassa a csonkaország újraépítésére, nagygyátételére irányuló akaratát és mi felemelt fővel és magyar érzéssel mondhatjuk, hogy: Éljen Magyarország!...

Meghatóan írja meg a Németör-

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51.sz. díjmentes árjegyzékemet

szágban eltöltött Szent István-nap eseményeit a pásztói csoport nevében Surányi Károly:

— ...Munkahelyünkhez hat kilométernyire fekszik Tessin és itt van egy kis katolikus templom, amelyet szorgalmasan látogatunk. Csütörtökön, 18-án, kaptuk meg az értesítést, hogy Szent István napján reggel 9 órakor szentmise lesz, magyar szentbeszéddel. Meg is jelentünk. A szentbeszédet a tisztelendő ur, aki nem magyar volt, nem elmondotta hanem felolvasta, de így is nagyon meghatót bennünket. A templomot nagy királyunk két képe, egy lovas és egy lónélküli képe díszítette. Mise után elénekeltük a Hol vagy István király-t; — szinte elragadtatással énekelünk és arra gondoltunk,

ennyire széjjelszórtá Szent István szegény népét a vihar, amely — ezért imádkoztunk — talán lecsendesedik végre...

A németeknek nagyon tetszett az „ungarok“ éneke. Az orgonán egy német hölgy játszott, kottából játszotta a magyar éneket. Így töltöttük mi, tízenyolcan, — 14-en pásztóiak, ketten gyöngyöspataiki és a két vasmegeyi tolmács — Szent István napját...

A Szent Jobb ime csodát művelt ismét; tízezer, néhány hónapra idegenbe szakadt magyar szívbem meggyőztette, kivirágoztatta a magyar egyívétartozadoságunk szent érzését, amely nélkül a megcsönkított országot újraépíteni nem lehetne, de amellyel Magyarországon — mint az Irás mondja — a Pokol kapui sem vehetnek erőt...

Magyarok Szent István ünnepe Németországban

Sorra érkeznek Németországból, az ott dolgozó magyar mezőgazdasági munkásoktól a beszámoló levelek arról, hogyan töltötték a magyarságnak magasztosan szép ünnepét, Szent István napját. Minden olyan németországi gazdaságban, ahol magyarok dolgoznak, ezen a napon felszendültek a Himnusz fenséges hangjai és a derék, munkában eltörődött magyarok, férfiak, nők, öregek és fiatalok, könnyes szemmel, hazasíró lélekkel énekeltek a „Hol vagy István király”-t...

Megilletődve olvassuk ezeket a keserű, egyszerű szavakkal megírt leveleket, amelyek mind bizonyosságai annak, hogy

a magyar földnek ezek a fanatikus szerelmesei, akiknek pedig a sors egyáltalán nem, vagy csak igen kicsiny darabkát juttatott az ösöl, milyéval megszentelt földből, milyen frissen örzik és ápolják szívük legszentebb érzését a hazaszeretetet,

de annak is, hogy milyen leleményesen, ötleletesen, mennyi finomsággal és gyöngédséggel találták meg a módját annak, hogy lelkiük ünneplését külső formákkal is érzékeltessék az idegen környezetben.

Elismeréssel kell megállapítanunk, hogy ez a törekvésük a legtöbb esetben jól, sőt tökéletesen sikerült is. A német munkaadók és munkástársak, amivel tehetők, kezükre jártak az ünnepleni vágyó magyar testvéreknek, résztvettek az ünnepségen és kifejezésre juttatták azt a megbecsülést és tiszteletet, amelyet a magyar munkástestvérek derekas munkájukkal szereztek és érdemeltek ki hazájuk számára.

Igaz, előfordult az az eset is, — nagyon szörványosan, — hogy magukat magyaroknak valló emberek kivon-

ták magukat az ünnepségből, amelyhez pedig megértő szívvel csatlakoztak még az idegen nemzetiségűek is. Féltreértések elkerülése végett le kell szegezünk azt a magától értetődő tény, hogy az ünneprontók sorában nem szerepeltek tolmácsok:

német anyanyelvű magyar testvéreink szívvel-lélekkel vettek részt az ünnepen és a legtöbbjük szépen tolmácsolta a munkaadó előtt a nap jelentőségét.

A sok-sok, örömtől áradó, büszke levelek egyik-másikából néhány sort idézünk az alábbiakban:

A derék Rónaszéki Pál, Petovári József nevű barátjával, saját pénzüken magyar címet és zászlót készített és a két szent jelvény alatt a husztágu csoport templomba vonult, ahol elénekelték a „Hol vagy István király”-t, a Szózatot és a Himnusz-t. A derék munkásoknak, akiknek a sorában csak egy ünneprontó akadt, vasárnap kellett dolgozniuk, hogy ezt a napot ünnepeelve tölthessék. Azután a magyar lobogó és címer előtt beszélgettek — ahogyan írja kedves mun-

A gazda arányosan akar részesülni az agrárcikkék export-árából

Az Álsódundanti Mezőgazdasági Kamara által egybehívott baranyaszentlőrinci lötenyészési és löértékességi szaktanácskozás több mint félezer lötenyésző gazda jelenlétében impozáns keretek közt folyt le Mirbach Antal dr. báró elnöklétével. A szaktanácskozáson a földmivélségi miniszter, a Külkereskedelmi Hivatal és a vidéki mezőgazdasági kamarák is képviseltették magukat.

Mirbach Antal dr. báró elnök megnyitójában ismertette az értekezlet összehívásának célját, majd Purgly Sándor, a Löértékességi Szövetkezet részéről felszólalva, csak annyit közölt a tervezett új löértékességi rendszerrel kapo-

latban, hogy a földmivélségi miniszter magának tartotta fenn a döntést.

Festetics Domonkos gróf, országgyűlési képviselő, Löke László kamarai elnöke és több gyakorlatias értékű kisgazda-felszólalás után az értekezlet egyhangu felkérésével úgy határozott, hogy

nem tartja szükségesnek az Olaszország felé irányuló löexport eddigi jól bevált kamarai ellenőrzési rendszerének a megváltoztatását és a kamarai ellenőrzés kiterjesztését kívánja — a keresztény kereskedelem bevonásával — a Németország felé irányuló löexportra is.

Általában arra az álláspontra helyezkedett az értekezlet, hogy

a kamarai ellenőrzést terjeszék ki nemcsak az állatértékessítés, hanem a mezőgazdasági terményértékessítés minden ágára, mert a gazdalközönséget elsősorban az érdekli, hogy a külföld által fizetett árakkal összehasonlítva, megkapja-e terményeinek ellenértékét.

Molnár Pál kamarai titkár felszólalás után Fabiny Tibor miniszteri tanácsos biztosította az értekezletet a földmivélségi miniszter jóindulatáról, majd az értekezlet táviratilag üdvözölte Stranavszky Sándor földmivélségi minisztert, Teleki Mihály gróf és Vay László báró államtitkárt, valamint Kunder Antal kereskedelemügyi államtitkárt, a Külkereskedelmi Hivatal elnökét.

BESZÉLŐ SZÁMOK

Az egész világon szerzeszörva, az 1930-iki adatok szerint összesen 12,166.391 magyar élt. Ebből a csonkaország területén 8,001.112, tehát a magyarságnak alig kétharmada volt. A világon élő magyarság így oszlik meg:

Románia	1,800,000
Csehszlovákia	970,000
Jugoszlávia	580,000
Amerikai Egyesült Államok	580,000
Kanada	50,000
Németország (Ausztriával együtt)	43,000
Brazília	33,000
Oroszország	20,000
Argentína	10,000

Az 1937. év végén kiszámított 12,891,000 magyarból a csonkaország területén 8,470,000 az utóállamok területén 3,600,000 egyéb államok területén 821,000 élt.

„Irányelvek az őszi kalászosok eredményes termelésére“

A közelmúlt napokban jelent meg a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara kiadásában Hank Olivér mezőgazdasági kamarai főtitkár „Irányelvek az őszi kalászosok eredményes termelésére“ című dolgozata.

Érdekesen világítja meg a munka, hogy az életetemenyvel és műtrágyázással milyen szoros kapcsolatban állanak az elérhető terméseredmények. Elméletileg is, de gyakorlati kísérletek sorozatával is bebizonyítja, hogy az ugynevezett „rossz életetemenyek“, tehát kukorica, cirok, napraforgó, kender, köles, muhar, répa után vetett őszi kalászosokat nitrogénműtrágyában kell már összel részesíteni, mert a gyökér- és irtalomradványok gyors elkorhadása ezton és a növényzet zavartalan tápanyag ellátása csak így biztosítható.

Az elmúlt évek idevonatkozó kísérleti során a rossz életetemenyek után alkalmazott nitrogénműtrágyázás javára 3 métermázsát is meghaladó szemterméshöbbletek mutatkoztak katasztrális holdanként. Ezek alapján mutat reá a dolgozat arra a ma már általánosán elfogadott újabb elvre, hogy rossz életetemenyek után őszi kalászosokat nitrogénműtrágyázás nélkül vetni nem szabad. Ezzel szemben kiemeli a szerző azt is, hogy a pillangós virágú életetemenyek után vetett kalászosok foszforsav műtrágyázása éppen ilyen fontossággal bír s így végeredményben nagyrészt az életetemeny dönti el azt, hogy a gazdának őszi kalászosok alá nitrogén-, avagy foszforsav-műtrágyát kell adniok. A nem pillangós virágú, de jó buza életetemenyek után a foszfor- és nitrogénműtrágya együttes alkalmazása lehet indokolt. Azt, hogy adott esetben melyiket kell alkalmazni, vagy melyikből többet, azt a talaj minősége és főleg trágya-állapota dönti el.

Tekintettel arra, hogy nálunk igen kevés a jól kezelt istállótrágya, ezért a nem pillangós virágú jó életetemenyek után is különös jelentősége van a nitrogénműtrágyázásnak.

A szárazság elleni védekezés kérdésével is foglalkozik a munka és ezzel kapcsolatban reámutat arra, hogy az ősziek gyors és egészséges gyökérfejlődésének elősegítése sokkal mélyebb talajrétegből biztosítja a vizet és tápanyag felvételt, mint a nem kielégítő gyökérfejlődésű ősziéknél s ezért a minduntalan szárazsággal küzdő magyar gazdának különösen fokozott gondot kell a jövőben fordítaniok az okserü műtrágyázás kérdésére.

A könyv beszerezhető a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamaránál, Debrecen.

Borfét Balatonfüreden

Sztranyavszky Sándor földmívelésügyi miniszter augusztus 28-án délután nyitotta meg ünnepélyes keretek között a balatonfüredi borhétet, amelyet évről-évre fokozódó sikerrel és eredménnyel rendez meg Balatonfüred és vidékének szőlőgazdatársadalmak. Sztranyavszky Sándor földmívelésügyi miniszter, aki Zombory Bertalan miniszteri tanácsos és Irády Sándor miniszteri osztálytanácsos kíséretében érkezett, Darányi Kálmán ny. miniszterelnök, a kerület képviselője és Telesi Béla gróf főispán fogadták a szanatórium előtt egybegyűlt helyi előkelőségek élén.

Sztranyavszky Sándor földmívelésügyi miniszter megnyitó beszédében méltatta azt a munkásságot, amelyet Darányi Kálmán mint földmívelésügyi miniszter és mint a kerület képviselője, a nemes borvidékek felállítására és fejlesztése érdekében kifejtett.

A földmívelésügyi miniszter nagy éljenzéssel fogadott szavai után Waldobill Kelemen báró felsőházi tag, a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének elnöke, tolmácsolta a magyar szőlősgazdatársadalom köszönetét.

A sok eső megjavította a terméskilátásokat

Augusztus 27-én jelent meg a földmívelésügyi minisztérium legújabb termésmenyesítése, amely szerint a hárromhetes esőzés kisebb-nagyobb mértékben hátráltatta a hordási és cséplési munkálatokat. A kapásnövények és szálatastakarmányok fejlődésére az időjárás azonban igen kedvező volt.

A buza

cséplése a befejezéshez közeledik. A termés úgy mennyiségre, mint minőségére igen jó. Holdanként átlagban 9.40 q,

összesen mintegy 26,240.000 q buzatermés várható,

vagyis 6.601.700 q-val több, mint tavaly.

A rozs

cséplését nagyrészt befejezték. A szemek általában szép teltek és jóménőségűek. Szalmája jó rrmést adott. 1.093.196 kat. hold területen holdanként országos átlagban 7.49 q,

összesen mintegy 8,193.000 q rozstermés várható.

Ez 2.014,000 q-val több, mint a múlt évben.

Az árpa

cséplését a kisebb gazdaságokban nagyrészt befejezték, a nagyobb gazdaságokban pedig még folyik. A folyó évben 792.707 kat. hold területen holdanként országos átlagban 8.43 q,

összesen mintegy 6,681.000 q árpatermés lesz,

1,110.000 q-val több a múltévénél.

A zab

cséplése még tart. A termés úgy minőségileg, mint mennyiségileg vidékenként változó. A folyó évben

391.994 kat. hold területen országos átlagban 7.09 q,

összesen mintegy 2,779.000 q zabtermés várható,

vagyis 75.000 q-val több a tavalyi termésnél.

A tengeri

az utóbbi esőzésekre sokat javult. A csövek szép nagyok, fejlettek, teltek és szép számban mutatkoznak. A koraiak a beéréshez közelednek. Gyengébb vetés csak a Dunántúl egyes homokosabb részein látható. A vetésterület 2,042,772 kat. hold, kat. holdanként országos átlagban 12.76 q,

összesen 26,068.000 q tengeri-termés várható.

F* 1,519.000 q-val kevesebb, mint a múlt évben.

A burgonya

korai fejtaimok szedése még folyamatban van. A gumók egészségesek és bőven vannak a föld alatt. A késői fajtak az esőkre a legtöbb vidéken sokat javultak és erőteljes fejlődésben vannak. A folyó évben 506.048 kat. hold területen holdanként országos átlagban 48.10 q,

összesen mintegy 24,342.000 q lesz a burgonyatermés,

tehát 1,251.000 q-val kevesebbnek ígérkezik a tavalyinál.

A cukorrépából

9.6 millió q termés várható, amely 438.000 q-val kevesebb, mint a múltévi termés. A takarmányrépa az esőkre erőteljes fejlődésnek indult. Jó és jó közepes termés várható.

A kerti vetemények

közül a koraiak piacra kerültek, a későiek az esőkre jól és erőteljesen fejlődnek.

Megjelent a szeszrendelet

A Budapesti Közlöny augusztus hó 30-án megjelent száma a pénzügyminiszternek a szeszgyedáruszággal kapcsolatban kiadott négy rendeletét közli.

Az első rendeletben a pénzügyminiszter a mezőgazdasági és ipari szeszfőzdekrészre

az 1938—39. évi termelési időszakra a törzstermelési kereten felül 90.000 hektoliter pórtermelési keretet állapít meg.

A második rendelet a szeszfőzdekekben előállított és a m. kir. Szeszgyedárusági Igazgatóság rendelkezésére bocsátott nyers szesz beváltási árát állapítja meg. A beváltási ár

a mezőgazdasági szeszfőzdeknél absz. hektoliterenként 48 pengőtől 54 pengőig, az ipari szeszfőzdeknél pedig 46 pengőtől 48 pengőig terjed.

aszerint, hogy a szeszt milyen nyersanyagból állították elő és hogy az egyes szeszfőzdekekben összesen mennyi szeszt termeltek.

A bor- és gyümölcseszszeszfőzdekekben előállított szesz után a beváltási ár 112 pengőtől 160 pengőig terjed, aszerint, hogy a szeszt (pálinkát, borpárlatot) milyen anyagból állították elő és hogy egyes literenként 5.47 pengőben állapítja meg.

szeszfőzdekek mennyi szeszt termeltek. A szilvából, körtéből, barackból és egyéb nemes gyümölcsből, valamint a nem akéios borból előállított szeszt (pálinkát, borpárlatot) a szeszfőzde-vállalkozók visszaváltani jogosultak és így ezekből a drágább nyersanyagokból előállított pálinkákra vonatkozólag a beváltási ár megállapítása is elvi jelentőségű és a visszaváltási ár kiszámításának alapjául szolgál. Ugyanez a rendelet

a szeszflonmitás díját hektoliterenként 5.50 pengőben, a szesz viztelenítési díját hektoliterenként 5.75 pengőben, a szesz raktározási díját pedig hektoliterenként havonként 8 fillérben állapítja meg.

A harmadik rendelet a különböző célokra szolgáló szesznek egyedárusági eladási árát, valamint

a kedvezményes egyedárusági eladási árát az eddig érvényben volt árrakkal azonos összegben állapítja meg,

azzal az eltéréssel, hogy a szesz után eddig fizetett fogyasztási, illetőleg termelési adót és ellenőrzési illetéket az árrakkal egybeolvasztja.

A negyedik rendelet a szesz denaturálásért járó díj összegét, amelyben a denaturálószer ára is benne van, hektoliterenként 5.47 pengőben állapítja meg.

Mezőgazdasági helyzetjelentés

A kerületi mezőgazdasági kamarának a mezőgazdaság helyzetére vonatkozó jelentései szerint a termés-kilátások általában kedvezőek. A cséplés csaknem mindenütt befejeződött. A talajelőkészítési munkálatokat hátráltatta az aratás utáni nagy szárazság, de később beállott esőzések lehetővé tették a talajmunkákat. Az aratásnál és cséplésnél foglalkoztatott részes munkások a jó gabonatermés következtében jól kerestek és így téli ellátásuk biztosítva van. A munkabérek az évszaknak megfelelően emelkedtek. A férfimunkások napszám-bérek általában 2—3 pengő között mozog, a kaszánapszám pedig átlagban 4 pengő. A mezőgazdasági munkások teljes mértékben foglalkoztatva vannak, sőt több helyen munkáshiányról panaszkodnak a gazdák.

A buzatermés értékesítése a helyenként mutatkozott átmeneti zavarok kiküszöbölése után most már zavartalanul folyik, mert

a Futura a megállapított minimális áron kivétel nélkül átvetszi a felajánlott tételeket.

A rozs ára a kiviteli lehetőség hiánya miatt erősen lemorzsolódott. Az eladásra kerülő tételeket főleg takarmányozási célra vásárolják. A növekvő kínálat következtében csökkent az árpa ára is. A tengeri árka változatlanul magas, ámbár a hiányt csökkentte a rozs és árpa bőséges felajánlása.

A marhaárak esése az intervenció vásárlások következtében megállott.

A sertésárakra nagyon nyomasztóan hatott a tengeri drágasága, mert emjatt a gazdák kénytelenek voltak sertéseiket felhízott állapotban piacra dobni.

A száj- és körömfájás továbbterjedt az országban, de aránylag enyhe lefolyású. Elhullás ritkán fordult elő. A betegség terjedésének megállítására a feltétlenül szükséges vásártartási tilalmak anyagilag erősen sújtják a gazdákat.

Ennek, valamint a gyümölcsstermés hiányának tulajdonítható sok helyen az adófizetésnek a szokotnál lassabb üteme is. Most azonban, a termés értékesítésének megindulásával, előreláthatólag az adófizetés is nagyobb lendületet kap.

Az Alföldről jelentik, hogy a közutak javítása és a műutak építése többfelé folyamatban van, ami nagy meglepetést vált ki a gazdák körében.

A földárak és haszonberek terén lényeges változások nem történtek, de a jó termés következtében remélhető, hogy a gazdák vállalkozási kedve élénkül és az ősz folyamán a földárak és a haszonberek emelkedni fognak.

Újítás a marhalevel kiállításánál

A m. kir. földmívelésügyi minisztérium rendeletet bocsátott ki, melynek alapján folyó évi szeptember hó 1-től kezdve szarvasmarha, ló és egyéb állatok eladása alkalmával az eladó köteles a vevő foglalkozását és pontos lakcímét (kerület, utca, házszám) bemondani, mert ezen adatok nélkül az átírás nem történhet meg.

Leszállították a dinnye vasúti fuvardíját

Az idei nagyszerű dinnyetermés jobb értékesítése céljából a MÁV 49.698/1938. C. II. rendeletével a hazai dinnyefélék és fajtaiknak a belföldi forgalomban 20—25 százalékos, a dinnye-exportban pedig 50—89 százalékos terjedő díjkezdvezményt engedélyezett az évi október 15-ig terjedő érvénnyel.

SZÖVETKEZETI IGAZSÁGOK

Jegyezz szövetségi üzletrészt családtagjaid részére is. Legyen gondod a jegyzett üzletrészek befizetésére. Csak erős szövetségek láthatják el tagjaikat hitellel, olesó és jó háztartási és gazdasági árucikkkel.

Vásárolj mindent a szövetségekben! A jó családapa, a takarékos háziasszony csak a szövetségekben vásárol; ezzel szolgálja családja jólétét, boldogulását.

KIS VASÁRNAP

KICSI MESE

Séta az éjszakában

Az Álomkirály meg szokta látogatni a gyerekeket. A jó gyerekek mindig örülnek a látogatásnak, mert szebbnél szebb történetet mesél nekik, amire gyakran még akkor is emlékeznek, amikor már felbredtek. De a rosszoknak, a rakoncátlanoknak semmit sem mesél, vagy csupa borzalmas történetet.

Pista az utóbbi időben jól viselte magát s ezért az Álomkirály nevére állított be hozzá.

— No, Pista, mit szólnál egy kis kiránduláshoz. Hátha széjjelneznék a kertekben.

Pista örömmel beleegyezett.

Az Álomkirály pedig kézenfogta s egy pillanat múlva már lent voltak a kertben. Roppant érdekes volt minden s egészen más, mint nappal. A szentjánosbogarak világítottak s így jól lehetett látni, hogyan dolgoznak a serény éjjelipille varrónők. Szébbnél szebb ruhákat varrtak, mert mint mondták, cserébogárknál lakodalmot lesz. Cserébogár Cécilt elveszi feleségül Pillangó Péter.

Darázs apó sem henyélt, mert Béka Benő szörnyű fogfájást kapott s éjszaka ide — éjszaka oda, ő bizony felverte Darázs apót, a fogorvost. Most éppen jávában dolgozott. Darázs bácsi, egy csomó szentjánosbogár világította meg neki és fia, ifjabb Darázs Dániel segédkezett. Nagyon fájdalmas lehetett a dolog, mert szegény Béka Benő keservesen brekegett s a bővér könnyesepek egyre-másra potyogtak szeméből.

De a legérdekesebb mégis a szitakötők táncja volt. Egy-egy bafogó és gyönyörűen táncoltak, fúbulogtak a csillagok fényében.

Bizony, anny! sok szép dolgot mutatott Pistának ez Álomkirály, hogy még másnap is jökölvü volt.

Szól a csengő...

Szerencsés Pali, Feri, Gyurka,
Csakhogy együtt vagyunk újra!
Igaz, szép a vakáció,
De elég volt, szó ami szó.

Mint a kiskirály, úgy éltem,
Játszóttam is, meg henyéltem.
Csak ez egyért nyom a bánat,
Hogy elhagytam jó anyámat.

Mit is csináltam én otthon?
Ha érdekel, hát elmondom.
Kora reggel már kint jártam,
Messze a falu-határban.

Hol meleg volt, hol meg áztam,
Fürödtem és csónakáztam.
Virágokat szedtem réten,
Igy ment minden napon-héten.

S hogyha megéheztem aztán,
Várt már minden jóval anyám
S boldog voltam, ha nézhettem
Hű szemébe önfelédten.

Most is érzem, drága ujjá
Hogy cirógat újra s újra,
Most is érzem, amint nyomja
Forró csökját homlokomra.

De ami kell, hagyjuk már most,
Meg kell szoknom a nagy városot.
Fiúk, szól a csengő hangja,
Útjünk az iskola-pádba!

(F. S.)

Fejtörő

H m n 20
(o=i) (-h, á=u)

Megfejtése: Himmusz.

A FALUSI OTTHON

Zöldsegaszalás

A zöldsegaszalás a legbiztosabb és legolcsóbb zöldsegkonzerválási módok közé tartozik; az így kezelt zöldseg egész télen át kitűnően használható. Teljesen hibátlan minőségű, frissen szedett zsenge zöldseget vegyünk erre a célra, megtisztítjuk, megmossuk, megkaparjuk, vagy meghámozzuk és egyenletes vastagságú csikokra vágjuk. Fazékban vizet forralunk s a fazékra illesztett szitán a zöldseget vékony rétegekben széttergetjük, majd a szitát 5—10 percnyi időtartamra forrásban levő víz gőze fölé helyezzük. A gőzölés megrövidíti az aszalás idejét, mert meglazítja és kiszáritja a sejtfalakat. Gőzölés után 70—75 fok Celsius hőmérsékleten 2—3 óráig aszaljuk a sárgarépát és petrezselyemgyökereket. Egy kilogramm nyers zöldsegből kb. 15—16 dekagramm aszalványt kapunk, amely felhasználáskor természetesen egy kilogramm friss zöldseggel felel meg.

Nagyon ajánlatos a sárgarépát és petrezselyemgyökereket zellerrel, kalárvérrel, tárkonyval, kaporral eltenni; kevert zöldseg aszalásánál azonban igen fontos, hogy a különféle zöldsegfélék egyidőben megszedett, zsenge példányok legyenek.

A spenót és sóska aszalása hasonlóan folyik le; mindkettőt kiválogatjuk, szárát lecsipkedjük, megmossuk és szikkadástól 65—75 C fok hőmérsékleten megaszaljuk.

A piros paprikából készült aszalványt étekek ízesítésére lehet a tél folyamán felhasználni. A paprikát vagy egészben, vagy magházától megtisztítva, cikkékben szokás aszalni, gőzölés nélkül, 65—70 fok melegen, 4—5 óráig keresztül. Paprikát aszalhatunk úgy is, hogy fűzerebbe fűzzük, a napra vagy a tűzhely fölé akasztjuk.

Az aszalt paradicsomnak húslevest, pörkölt készítésénél szintén igen jó hasznát vehetjük. A paradicsomot megmossuk, gerezdekre vágjuk és gő-

zölés nélkül megaszaljuk, mint a paprikát.

A zöldsegféléket soha ne aszaljuk csörgőre és az aszalás befejezése után ne hagyjuk az aszalóban, hanem halomba rakva, pár óráig tartsuk szabad levegőn. Felhasználás előtt célszerű a zöldsegaszalványt 1—2 órára vízbe áztatni.

Kánya Terézia.

Aranyszabályok

Az anyatejjel táplált csecsemőt aránytalanul kevésbé veszélyeztetni a betegség, mint a mesterségesen tápláltat.

Ha este a hangyboly közelébe sok csalánt teszünk, reggelre rengeteg hangya mászik bele. Ezután az egészest leforrázzuk. Ez egyik védekezés a hangyák ellen.

Magyar konyha

Savanyú tökképoszta. Meghámozott és magvától megtisztított tököt metéltnek meggyaluljuk, beszozzuk és pár óráig állni hagyjuk. Ekkor fehér rántást készítünk vöröshagymával, a kifacsart tököt beleöntjük, vízzel feleresztjük, ecetet teszünk belé és félóránál forrali hagyjuk. Mikor kész, tejfölt adunk bele és sült borjúlábbal adjuk asztalra. Ezt ugy készítjük el, hogy három megtisztított, egyzse borjúlábbal sós vizen puldúra főzzük, akkor leszedjük a csontról a húst, lisztben, a tojásban, zsemlyemorzsában megforgatjuk és forró zsíron szép pirásra sütjük.

Huszárszelet. A vékonyra felszeletelt vesepecsenyét kivérküz és megsózzuk; zsírban vöröshagymát pirítunk, hozzákeverünk egy kanál paprikát és abban szépen megpároljuk a szeleteket. Ha kész, kevés tejfölt töltünk rá és apró galuskával adjuk asztalra.

Császarmorzsa. Hat darab kiflit vékony karikákra vágunk, aztán csésze tejjel elkevert két tojással meglocsolgatjuk a szeleteket. A tűzre vajot vagy zsírt teszünk s mikor forró, megpirítjuk benne a kiflikarikákat. Akkor cukrot, mazsolaszőlőt, fahéjat teszünk rá, hagyjuk még egy kicsit pirulni és cukorral meghintve adjuk fel.

Erőteljes, gyors fejlődést, biztos nagy sikert

Péti só-val

érhető el!

Kérjen díjtalan ismertetőt!

Péti Nitrogén Műtrágyagyár Rt., Budapest, V., Nádor-u. 21.

Gazdatudnivalók

A BAROMFITOLL KEZELÉSE ÉS ÉRTEKESÍTÉSE

A baromfitoll igen értékes piaci cikk. Eladásával nincs gondunk. Bel- és külföld egyaránt szívesen veszi. De kétszer annyit tudna bevenni a baromfitartó és baromfivágó gazdaságon, ha nagyobb gondot fordítanak a toll kezelésére.

Általában fontos az, hogy a baromfi tolla ne legyen véres, sáros, megsárgult; hogy a baromfit szárazon és ne nedvesen kopasszuk; csak érett tollat „mellesszünk” le az élő szárnyasokról, mert úgy a piszkos, véres, mint az éretlen toll sokat veszít értékéből, a forrázva kopasztott baromfi tolla pedig csak tűzre való.

A libatoll legértékesebb tolltermék. Még a tömött libánál is helyezzünk ezért súlyt arra, hogy tollazata tiszta, fehér maradjon. Ezért nem árt mellesztés (kopasztás, tépés) vagy levágás előtt vizre bocsátani, lelocolni és lehetőleg mindig tiszta álmont tartani.

Fehérszínű ludakat tartunk, mert a fehér luttollért sokkal több pénzt kapunk, mint a szürkéért. De ha már van ludjaink közt tarka is, ennek tollát külön értékesítsük s ne tegyük ugyanabba a zsákba, melybe a fehér tollat gyűjtöttük. Ne keverjük a luttoll közé a kacatollat se, hanem ez utóbbit is külön zsákolva értékesítsük. Végre külön gyűjtsük a nem hizlalt (mag-, növénydekliba) és a hizlalt ludak tollát, mert egészen más

ára van a hizott lud és a nem hizlalt lud tollának.

De még az egyszerű és egyformán tartott ludak testéről lekerült tollát is osztályozzuk több részre, ha legjobb értékesülést akarunk elérni. Így külön-külön zsákba kerüljön: a) a hely; b) a mell és hát apró tolla; c) a has és nyak rövid, rendszerint piszkosabb tollazata; d) a szárny- és farktoll; e) a szárny legvastagabb, úgynevezett szipkatollai, melyeket kis kévébe rendezve s zsinórral összekötve őrizzünk meg, míg a többi tollat tiszta, száraz zsákban, száraz helyen tartsuk, addig, míg azt el nem adjuk.

A kacatollnál is különbséget kell tenni a hizott és nem hizott kacsa tolla közt.

A ptykatollnál különösen fontos, hogy a fehér és tarka tollak ne kerüljenek a zsákba, mert a tarka és fekete pulyka tollai közül csak a szárny- és farktollak értékesíthetők. Ezzel szemben különösen értékesek a fehér pulyka szárnytövében lévő hosszabb fehértoollak, melyeket „marabu” utánzatra használnak fel, ha szűrük a kopasztásnál nem törtött el.

A tarka kakasok fényes farktollát (zsandartoll) is jól értékesíthetjük, ha azokat vigyázva, töretlenül sikerül összegyűjteni.

A fehér kakas és tyúk kopasztásánál külön szedjük a szárny- és farktollakat és külön az apró tollat.

A vadliba és kacsa tolla egyértékű a tarka színű házi lud és kacsa tollával.

Lelkiismeretlen termelőket a zsákolat tollal olajozták, hozzá lisztet vagy — a tarkához — hamut kevernek, hogy súlyát növeljék. Ezt a becselést eljárást időzöni kell, mert az ilyen elrontja a világiaccon a magyar toll hírnevét, ami a magyar toll alacsony árában jut kifejezésre.

JUHOK KERGESÉGE

A juhok kerGESÉGEnek okozója tulajdonképp a kutyának egy galandférge (pántlikagilisztája), melyet tudományos néven Taenia cornovus néven emlegetünk. A kutya belében élő galandféregről időnként leszakad egy-egy érett iz, mely telve van petékkel.

A bélsárral távozó peték széthullanak a földön, a legelőn stb. A legelőző juh esetleg felvesz egy vagy két petét. A peték burka a juh gyomrában feloldódik s így kiképződik egy ébény, mely a juh testében vándorol, végre az agyba jut. Az agyban belőle dió-almanagyságu nedvvel teit hólyagféreg alakul ki. A hólyagféreg okozta nyomás tulajdonképpen a közvetlen oka a beteg juh mindazon kóros zavarainak, kényszermozgásainak, melyet kerGESÉG szóval szoktunk jelölni. Ha a beteg juh agyveleje elhullás vagy levágás után kutya elé kerül, a kutya megessi az agyvelőt, lenyeli a benne levő hólyagféregket s így belében kialakul újból egy pántlikagilisztája. Könnyű belátni, hogy mit kell és mit lehet tenni a juhok kerGESÉGEnek megakadályozására. Egyrészt 4—5 hónaponta fertőző kurának kell alávetni a juhaskutyákat és általában mindenféle kutyát, mely a juhok legelőjére tévedhet. A legjobb galandféregűző a kamala, mely gyógyszerárban kapható. Természetesen a fertőzés alatt a kutya be legyen zárva, vagy meg legyen kötve, mert ilyenkor bélsárát — benne a sok gilisztát — el kell égetni. Másik fontos intézkedés, hogy juhunk agyvelejét, különösen kerGE juh agyvelejét sohse adjuk a kutyának. Ha a féregűző-kurát elvégezzük és a kutyának agyvelőt nem adunk, akkor sohse lesz kerGE juhunk.

Minden gazda használjon korszerű csávázószer!

Ilyen az **ABAVIT** higanyos por- és nedvescsávázó szer

Kartelen kívül, mérsékelt áron szállítja Magyar Mezőgazdák Szövetkezet
Bpest, V., Alkotmány-u. 26. Tel.: 111-236, 127-396.
Kirendeltségei: Debrecen, Győr, Lepsény, Szolnok, Szombathely, Nyiregyháza.

Szeptember

4 VASÁRNAP

Viterbói Rozália

5 HÉTFŐ

Juszt. Lőr., Viktor

6 KEDD

Ida, Zakariás

7 SZERDA

Kassai vért., Regina

8 CSÜTÖRTÖK

Kisboldogasszony, Mária

9 PÉNTEK

Péter, Ádám

10 SZOMBAT

Tol. Mik., Erik

A nappal tartama szeptember 10-én 12 óra 56 perc; a hét folyamán 24 perccel foy.
Hoid fényváltózása: holdtölte szeptember 9-én.

Kiskunhalas Szent István-
emléknapján leplezte le
a kormányzó arcképét

Kiskunhalas város képviselőtestülete augusztus 27-én diszközülést tartott, amelyen leplezték Szent István királyról készített képet és vitéz nagybányai Horthy Miklós arcképét. Az ünnepi beszédet Telesi Mihály gróf földművelésügyi államtitkár, a város képviselője mondta. Fekete Imre polgármester nyitotta meg a diszközülést.

Telesi Mihály gróf mélyreható történelmi visszapillantást vetett Szent István korára.

— Sok csapás ért bennünket — mondotta többek közt — ezeréves történelmünk során, de a Gondviselés mindig adott az országunk olyan férfit, aki viharvert hajónkat biztos révbe tudta vezetni.

Trionan után az isteni Gondviselés, vitéz nagybányai Horthy Miklós kezébe adta a magyarság vezetését.

Az összeomlás és a kommunizmus után országunk első évében megindult az építő munka gazdasági, szociális helyzetünk megjavítására és külpolitikai meg erősítésünkre. A legutóbbi napokban elértük, hogy a magyarság szeméferre, a magyar nemzeti hadserg ismét kifejlődhetik, hogy megvédje országunkat minden veszedelemmel szemben.

A szociális szeretet szentiványi műstárgja Horthy Miklós országlása alatt kezdett megfelelően fejlődni.

Az alföldi magyarság érzi legjobban, hogy mit jelent a kormányzóink gondos vezetése alatti munka az ország számára.

A nagy tetszéssel fogadott ünnepi beszéd után Fekete Imre polgármester lelkes szavakkal vette át a képeket a város gondozásába. Szent István arcképe Gehl Miklós festőművész, a kormányzóé pedig Senyey László festőművész alkotása.

Negyedmilliót ad Budapest a Nemzeti Repülőalap javára. Budapest székesfőváros törvényhatósága szeptember hó közepén tartja őszi ülést, amelynek tárgyszerűsége szerepel a polgármester előterjesztése a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap támogatása ügyében. A polgármester javasolja a közgyűlésnek, hogy az Alap támogatására 250.000, azaz negyedmillió pengőt szavazzon meg. Semmi kétség benne, hogy a főváros egyhangulag meg fogja szavazni a nemes célra javasolt összeget.

A hercegprímás házazáróndoklatot vezet Rómába. Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás vezetésével november 21-én tiznapos nemzeti záróndoklat indul Rómába, hogy a magyar katolikus közönség a nemzet halálját és hódolatát fejezze ki a Szentatyá előtt a kettős szentév befejeztével. A záróndokok tiz városot keresnek fel. Jelentkezni az Actio Catholica irodájában lehet.

Híradás hetvenhét év múlva. A napokban norvég halászkok roszdás fémfalackok lettek a tengerben, amely még be volt dugaszolva. A palackban levelet találtak 1861-ből, alatta Eric Nordenskjöld neve, a nagy svéd sarkkutatóé, aki abban az évben sikeres expedíció vezetett egy dán kutató társaságban a Spitzbergák északi részére. Ő fedezte fel később a híres északkeleti átjárót Amerika és Ázsia között. Nordenskjöld a palackot veszélyes esetére bocsátotta a tengerbe. Most rá is akadtak. Hetvenhét év múlva. A rádiórezgések korában aligha mondhatjuk, hogy éppen idejében...

Félaru utazás Budapestre. Szeptember elséjén nyit meg Budapestet az Őszi Lakberendezési és Házartatási Vásár, amelyre a MÁV félaru utazási kedvezményt engedélyezett. A félaru utazási kedvezménynek legkésőbb szeptember 12-én déli 12 óráig kell megérkezni Budapestre és a visszautazást 15-én éjfélig be kell fejezni. A legfeljebb 110 kilométeres távolságra levő állomásokról 1.50, a távolabbi állomásokról 2.50 pengőbe kerül személyenként a félaru kedvezményre jogosító igazolvány, amely menetjegyirodákban, ipartestületeknél kapható.

„Talált pénz” címen augusztus 21-iki számunk 7-ik oldalán megjelent hírdetésre ismételtlen felhívjuk olvasóink figyelmét és kérjük, hogy a „Szövet-és Textiltraktár”, Budapest, Király. u. 32. (Csk az udvarban) hírdetését olvassa el, ahol 3 méter 140 cm széles kintinó minőségi divatos félföltönytösvet, fekete vagy sötétkék, hozzávalóval egvítt 20.88 pengő, 3 méter ingezfir vagy ágyneműbanaavász, vagy kintinó pamutváson, vagy anyag, vagy kékrészt 1.98 pengő, 3 méter szines függönykeleme, vagy teniszlanell, vagy sifon 1.47 pengő. Októberi rendeljen, vagy személyesen vásároljon. A cég pontos címe: Szövet-és Textiltraktár, Budapest, Király-utca 32. Csk az udvarban. — A címre tessék figyelni.

Nagy repülőgépszerencsétlenség Svábjában. Egyik svájci repülőtáborból öt repülőgép indult augusztus 27-én Luganóban, hogy ott résztvegyen a repülőnapon. A repülőraj sűrű ködbe került. Nögy gép szikrának ütözött és lezuhant. Közülük három teljesen elpusztult és hatröny létezéségre életet veszítette. A negyedik gép kétföny személyezte súlyosan megsebesült. Az ötödik gép folytatta útját és a veszélyeztetet hozott a szerencsétlenség színhelyére. Mind az öt gépen két-két tartalékos repülőtiszt állt. A katasztrófa nagy megröbberést kellett a svájci közvéleményben. Ilyen súlyos szerencsétlenség még sohasem fordult elő a svájci katonai aviatikában.

Nem szabad kiadni új iparengedélyeket. A hivatalos lap közölte a minisztérium rendeletét, mely szerint további rendelkezésig iparigazolmányt és iparengedélyt nem szabad kiadni. Ez a rendelkezés nem érinti azoknak az iparigazolmány, illetőleg iparengedély kiadására irányuló kérelmeknek az elbírálását, amelyeket az illetékes iparhatóságoknál 1938 augusztus 15. napját megelőzőleg terjesztettek elő. Az illetékes miniszter az iparigazolmány, vagy az iparengedély kiadását egyes indokolt esetekben, vagy ha indokolt, egyes iparokra nézve is engedélyezheti. A rendelet már életbe is lépett.

Megszületett Anna királyi hercegnő hatodik gyermeke. Anna királyi hercegnő augusztus 27-én délelőtt Burger tanár női klinikáján egészséges leánygyermeknek adott életet. A fenséges asszony és a kisedő jól érzik magukat. A közszerzetnek és nagy népszerűségnek örvendő főhercegi családnak ez a hatodik gyermeke. A kis főhercegnő a kereszttségben a Mária Beatrix Kinga nevet fogja kapni.

Elmulatta a malomba vitt gabonát és a szomszéd községben ugyanannyit lopott helyette. Kusznyir István pusztaszentandrási gazdálkodó a malomba küldte Kovács György nevű kocsistát egy szekér búzával, hogy azt őrlesse meg. Kovács nem a malomba, hanem Fülöpzállásra vitte a búzát, ahol azt eladta és az érte kapott pénzt az egyik kocsmában elmulatta. A hajnalig tartó mulatozás után feltört Sütös István kocsistát gazda magtárát és újból megrakta a szekeret gabonával. Kovácsot letartóztatták.

Kinába indult három ifju magyar jezsuita. Megható ünnepség keretében bucsuztatták el augusztus 28-án azt a három fiatal jezsuitársági szerzetest, akik két nappal később Kinába indultak el, hogy kezükben a missziós keresztel, apostoli munkájukat megkezdjék. Zokogva és imádkozva bucsuztatták őket a rend tagjai és meghatót rokonok. Kaufmann József, Tiszay Pál és Nagy Kálmán a három rendtestvér, akik örökre itthagyják hazájukat és szeretteiket, hogy Isten világosságát vigyék a pogányság sötét világába, ha kell, életük föláldozásával is.

Igy innak a magyar gazdák a Rákoshegyi Baktériumörlőről. Urbán Pál (Záránk): En régóta használok a baktériumörlőt és megvan róla a tapasztalatom, hogy kitűnő hálszer. Azért kérek postafordultával 10 litert. — Felső János (Venyercsavahely): Kérek ugyanannal kétszer 8 liter baktériumörlőt. Nálunk nincs semmi bál, én már 1930 óta használok. — Zs. Nagy Lajos (Komádi): Kérek egy 3 és egy 6 literes demizson Rákoshegyi Baktériumörlő postafordultával, utánvért, mert nélkülözhetetlen. — Kiss Imre (Tiszalök): Áldás kísérje életében, hogy minél több baktériumörlőt kocsdathasson a község részére, mert ez minden háznál nélkülözhetetlen csodás csodaszer. Mindenkinek ajánlom. Kérek postafordultával 3 litert. E kitűnő szer ismertető könyvecskéjét ingyen küldi meg az érdeklődőknek Aultsky Ottó vegyszerkereskedő, Budapest, VII., Dohány-u. 84.

Ujabb lourdesi csodák. A most végződött lourdesi évi záróndoklat folyamán két csoda történt. Egy hosszú idő óta béna férfi újból járni kezdett és egy súlyos gyomorbeteg asszony hirtelen meggyógyult. Az orvosi bizottság most dolgozik a két csodálatos esetről szóló jelentés megszerkesztésén.

„A cukorhaj természetes gyógykezelése” címen a legújabb kutatások győzeregyeredményéről Dr. Bucsnányi Gyula ismert természetgyógyász kis könyvet írt, mely minden cukorbeteg számára megmutatja a természetes gyógymód segítségével való gyógyulás útját. Az új gyógymódot — mely a hormonkezelésen alapszik — úgy kifejöldön, mint beföldön a legszebb eredménynek alkalmazazzák. Bucsnányi dr. gyógykezelési módja új teret nyit a cukorhaj gyógykezelésében. Feltárja a cukorhaj eredetét és a megbetegedett hormonok erősítésével és gyógyításával eszköz a betegség gyógykezelését. Az insulíninjektást tehát nem kívülről, injekció alakjában adja, — ami, valjuk be, nem minden káros hatás nélkül történik — hanem a szervezet saját insulintermelését fokozza. A fontos könyv az ismert Novák Rudolf és Társa cég, Budapest, VIII., Baross-u. 21. kiadása. Ára P 1.50.

Tartásdíj-segélyt kapnak
a hadiárvak

A belügyminiszter a hadiárvak és hadirokkantak gyermekei részére az 1938—39. tanévre a belügyi tárca költségvetési hitele, valamint a terelése alatt álló Hadiárvak Alapja jövedelmének terhére tartásdíj-segélyt engedélyez, melynek elnyeréséért a tartásra köteles hozzátartozók, vagy törvényes képviselők folyamodhatnak.

Tartásdíj-segélyben részesülhet középiskolai, vagy felsokolai tanulmányai ideje alatt a nem hivatalos állományba tartozott katona hadiárva és a nem hivatalos állományból származó I. II. és III. járadékosztályba sorozott hadirokkant gyermeke, ha középiskolai vagy felsokolai tanulmányok esetén életének 24-ik évét még nem töltötte be és a legutóbbi iskolai évet általános jeles eredménnyel végezte, azonkívül szülöjének vagy tartásra köteles hozzátartozójának keresete, illetve jövedelme egy-egy gyermek iskoláztatásának lehetőségét nem biztosítja. Elemi vagy tanoncciskolai jeles előmenetel tartásdíj-segélyre igényt nem nyújt, ezért elemi, vagy tanoncciskolai bizonyítvánnyal pályázni nem lehet.

Nem kaphat tartásdíj-segélyt az a tanuló: a) aki ösztöndíjban, vagy egyéb jelentősebb támogatásban (pl. Ilyeszen intézeti ellátásban) részesül; b) aki állam- vagy nemzeteltes magartatása, erkölcsi fogyatkoztása, büntetett előlétele miatt kifogás alá esik.

A tartásdíj-segély összege a tanév első felére 50 pengő. Ha az első felére segélyben részesült tanuló a felév végén ismét általános jeles tanulmányi eredményt ért el, ezen felévi bizonyítványnak bemutatása esetén tartásra köteles hozzátartozója a második felére is megkaphatja az ugyanolyan összegű tartásdíj-segélyt. Felévi tartásdíj-segélyben részesíthető az elemi iskolából a középiskolába felépített az az egyébként igényjogosult tanuló, aki a középiskolában elöltött első tanfélév végén általános jeles előmenetelt tanusított.

A kérelmet a tanuló szülője, gyámja, vagy más eltarója terjesztészi elő.

A kérvényhez csatolni kell:

1. a tanuló legutóbbi 1937—38. évi iskolai bizonyítványát, vagy annak hiteles és teljes másolatát; 2. igazoló okiratot arról, hogy a tanuló az elől említett tanintézetek valamelyikébe az 1938—39. évre beiratkozott; 3. a szülőkére, vagy a hadiárvaknak az illetékes hatóságoktól beszerezhető „Hadigondozási igazolványt”; 4. szociális bizonyítványt. Aki a mult tanévben tartásdíj-segélyben már részesült, ezt a körülményt — saját érdekében — kérésében az engedélyező miniszteri rendelet számának kiténtetésével feltűnően jelezzze.

A helyesmentes kérés legkésőbb október 1-ig közvetlenül a belügyminiszterhez kell intézni.

Vásári és filléres gyorsvonatok. A MÁV igazgatósága közli, hogy szeptember 4-én, vasárnap, legalább 500 tonna jelentkezőse esetén Budapestről, Szegedről, Kecskemétről, Nagykőrös-ről, Cegléd-ről, Szolnok-ról, Miskolc-ról, Sátoraljaújhegy-ről, Mátészalkáról, Nyíregyháza-ról, Makoról, Hódmezővársárhely-ről, Szentes-ről, Tiszaföldvár-ról, Békéscsaba-ról, Eger-ből, Poggárról és Gyöngyös-ről Debrecenbe vásári, — Budapestre, Sopronból és Szombathely-ről Balatonfüredre filléres gyorsvonatot indít.

Meghalt Karinyth Frigyes. Augusztus 29-én, délután Siófokon, 50 éves korában meghalt Karinyth Frigyes, a neves író és költő. Halálával mély gyászba döntötte az irodalmi életet, amelynek egyik kimagasló egyénisége volt. A neves író az utóbbi években sokat gyengélkedett, agytumor támadta meg a Oliverona, a híres agysebészprofesszor hajtotta rajta végre vesélyes és nehéz műtétet. Halálát agyvérzés okozta.

Borsajtók, Borszivattyúk, Bortömlők, Borszűrők, Permetezők

CÍFKA JÓZSEF
pincegazdasági cikkek

A bor kezeléséhez és forgalombahozatalához szükséges összes anyagok és eszközök:

Budapest, V., Vilmos császár-ut 48.
Telefon: 12—28—92.

Rövid
történet

Gyilkosság!

Irta: Forgács Ferenc

Zsivaj, dulazkodás zaja, fegyverduranás, kutyagugátás verte fel az éjszaka csendjét.

A tisztartói lak felől éles hang süvített:

— Ott szalad a gyilkos a szénakazal felé!... Fogják meg!...

Majd a veszettül csaholó kutyát biztatta:

— Ne hagyd magad, Plutó!... Fogd meg!...

És a lármába megint beleszapott a fegyverduranás tompa, öblös hangja.

Mindez nemrégén történt egyik vidéki uradalomban, ahol párnapos szabadságot töltöttem.

Pillanatok századrésze alatt kiugrottam ágyamból. Magamra kaptam valami ruhafélét és kiléptem a felíg nyitott ablakon. Már mindenki, aki csak mozogni bírt, a tanyaudvaron volt. A férfiak vasvillát, lapátot, ásót és egyéb ütőszerszámokat szorongattak kezükben, az asszonyfélék meg reszketve, szederjes ajkakkal ölelték magukhoz a riadalom első kavargó pillanataiban kezük ügyébe akadt ruhadarabjaikat és aggódo tekintettel figyeltek a szénakazlak irányába, ahonnan elkeseredett viaskodás zaja hallatszott. Plutó, a tisztartó hatalmas vérebje, nevének megfelelően, ordogi nekikeseredéssel, messzehangzó fogcsikorgatással szabdalta a gyilkos irháját.

Matild asszony, a tisztartó felesége kezeit tördelve, könnyes szemekkel siránkozott:

— Megölte a gazember mind a ketőt... Parányi élet sincs már az ártatlanokban... Szegény Matyi, szegény Zsuzsika.

Közelebb léptem a siránkozó asszonyhoz. Vigasztalni akartam, de nagy igyekezetemben csak ilyesféle semmisséget tudtam kimotyogni:

— Nyugodjon meg, asszonyom. Ezen már — sajnos — változtatni nem tudunk... De a bűnös majd elveszi méltó büntetését.

A Gondviselés, mintha csak szavaimat akarta volna megerősíteni, suttó gyerek szalad felénk.

— Tekintetes asszony!... Tekintetes asszony! — lelkendezte. — Már nem is szuszog. A Plutó végzett vele.

A most már három áldozatot követelő pusztai tragédia cselekvésre ösztönzött. Határozott léptekkel a közelebb álló tisztartó felé indultam.

— Tisztartó ur, intézkedjék, hogy az áldozatok és a gyilkos hullájához senki sem nyulhasson...

— Miért? — nézett rám a tisztartó kérdően.

— A nyomozás érdekében... — válaszoltam. — Sokszor a legkisebb nyom is rendkívüli, döntő fontosságú lehet. Azért úgy gondolom, leghelyesebben cseleksznünk, ha őrt állítunk a hullákhoz és valaki beszalad a faluba csendörökre.

— De minek ide csendör?! — szölt kis idő múlva, elgondolkozva.

— No hallja, tisztartó ur, — válaszoltam rosszalólag — háromszoros haláleset történt a tanyán és még azt kérdezi, hogy minek ide csendör?!

— Tudja ön azt, Kelemen ur, hogy tulajdonképpen mi is történt itt — és hogy ki a gyilkos és kik a meggyilkoltak? — kérdezte mosolygva.

Egészen elhültem ekkora egykedvűség láttán s kissé ingerülten válaszoltam.

— Azt természetesen nem tudom, hogy ki a gyilkos és kik a meggyilkoltak, de azt igenis tudom, hogy itt a tanyán pár perccel előbb három

élet kimult. Kettőt az az elvetemült gyilkos ölt meg, eddig még ismeretlen okból, míg a gyilkost az ön kutyája marcangolta halálra menekülés közben...

— Hát ez nem egészen így történt. — válaszolt a tisztartó — mert a gyilkost én löttem le és a kutyám már csak az utolsó simitásokat végzte el.

— Az nekem tökéletesen mindegy, — csattantam fel ellentmondást nem tűrő hangon — hogy az illetőt ön lölte-e le, vagy a kutyája marta halálra... A fontos és lényeges az, hogy haladéktalanul értesíteni kell a csendőrséget és addig, amíg meg nem érkezik, követelem, hogy a nyomozás érdekében a hullákhoz senki, egyetlen ujjal se nyuljon.

— De kedves Kelemen ur, — szölt körülötte a tisztartó — próbáljuk egy kicsit megérteni egymást. A csendőrséget nem értesitem, mert véleményem szerint rájuk itt semmi szükség nincs... Még tavaly augusztusban kiváltottam a vadászejgyemet.

A mondottak hallatára kissé furcsán kezdtem érezni magamat.

— Gyilkosság... három áldozat... vadászejgy... — száguldoztak agyamban a kavargó gondolatok.

— Hát mi történt itt voltaképpen? — tört ki belőlem az indulatos kérdés.

— Semmi egyéb, — válaszolt derűsen a tisztartó — mint hogy a tanyán melletti nádasban élő rókák egyike beosont a baromfi-udvarba és megölte a feleségem kedvenc japán kakasát és jércéjét: a Matyit, meg a Zsuzsikát... Remélem, most már beltája ön is, hogy itt semmi dolguk a csendöröknek?

Miközben ez az elcsendesődő, kimagyarázó beszélgetés lefolyt kettőnk között, Plutó a gyilkost derékon fogva hozta diadalmas farkosvállalás s gazdája lábai elé tette. Közben hozzánk csatlakozott Matild asszony is. A rókát látva, mintha meg is vizsgálódott volna egy kicsit. Műértő szemmel vizsgálta a véres irhát, majd megszólalt:

— Te Kálmán, ezt a bőrt azt hiszem odaadhathatjuk a tanítóknak?!

— Sokra megy vele — válaszolt a tisztartó. — Már vedlik...

— Tudom, — kacagott Matild asszony vidáman — ha nem vedlene, akkor magamnak is jó lenne. Átfestném ezüsttróckára... Hadd pukkadnának a barátomim... de így...

Majd kicsit később a toladó ásitást elnyomva, folytatta:

— Ilyen az én szerencsém. Legálább kárpótolt volna a sors a vesztéséért... Matyikámért, Zsuzsikámért...

Egy puli hóstette. A Bihar vármegyében fekvő Szerep községben levő birkaölt a villám felgyújtotta. Az égő épületbe a kis pulikutyán kívül senki nem akart bemenni. A bátor kiskutya 540 birkát zavart ki az égő épületből, amikor azonban az utolsó csoportért berohant, egy égő gerenda őt is agyonlötötte.

Kék rózsák. Egy németországi közigazgatási tisztnek sikerült hosszas kísérletezés után két rózsákat kitermesztenie. A rózsák ugyan még nem teljesen ézsztinkéek, inkább ibolyaszínű árnyalatúak van, de a tölrems kérés meg van róla győződve, hogy további munkája során penoskára ézsztinké rózsák is nyílhatnak. Ugyanez a kertész már sítétvörös dállákat is termesztett, mégpedig ketősvirágúakat.

A mi költőink

Csak a te szemedből...

Csak a te szemedből
születik a bánat,
A te mosolyodtól
minden víra éled.
A te szép orádótl
szinesek az élmok,
Egyetlen csókodtól
mennysorságban járok.

Csak a te könnyedől
távol vagyok tőled!
Egy hideg szavadra
hulló csillag támad.
Csak a szived lehet,
ha elzúzl tőle,
Boldogságom, álmom
örök temetője.

NYAKAS LÁSZLÓ (Könyár)

Szülőfalum

Szülőfalum, szülőfalum
távol vagyok tőled!
Éjszakánként érted sírokat,
érted étek könnyet,
Estéknél, ha felmészek a
szép csillagok égre,
Teged tükröz ide közzám
a csillagok fénye.

Integtetnek a virágok,
hozzá visszahívnak.
Édesanyám a szemeid,
látom, értém sírnak,
Ugorem megyek, szép virágok,
ne hívjatok engem.
Édesanyám Te se sírass:
fiad boldoz ember.

NAGY LÁSZLÓ
(Mány)

Üzenet

Szép tavaszi éjszakákon a csillagos ég
alatt,
Mily jól esne beszélgetni, babám, ve-
led s nem szabad.
Nem azért, mert tiltják tőled az én
sívem szerelmét:
Hanem a sors távol sodort, mint hulló
fa levelét.

De sóhajom szellő szárnyán ablakod
megzörgeti,
S a hold fényes sugarában üzenetem
követi.
Azt üzenem, kisangyalom, hogy én
nagyon szeretlek,
Kérdelek tőled, megtartod-e számomra
a szívedet?...

Üzend meg azt, ha mást szeretsz,
nem engem,
A jó Isten úgy áldjon meg, vagy ver-
jen!
Ó, ha szeretsz kisangyalom: boldog-
ságom végtelen:
Áldjon is meg most és mindig az én
édes Istenem!

KUKLEK SÁNDOR
(Tornyiszéntmiklós)

IGAZGYÖNGYÖK

Ami a házon az ablak, az a családban a gyermek: bebecsátja a fényt, a boldogságot, kiengedi az elhasznált levegőt, a bánatot. Mi az ablakon át nézzük a világot és gyermekeink szemén keresztül a jövőt.

A boldogság és a szerencse a gyorszárnyu madár, amelyet mindenki szeretne elfogni, tehát kergeti, üzi, hajszolja és csodálkozik, hogy a riadt madárka messzire suhan előle...

Minél kevesebbet várunk az embe-
rektől és magától az étlettől, annál
kevesebbet fogunk csalódni.

Minden veszteséget pótolni lehet,
egyedül az idővesztést nem,
mert az idő az, amiből az élet lesz
és amit boltban, vagy patikában vá-
sárolni nem lehet.

Találja ki!

„S ah, szabadság nem virul
A holtak véreből;
Kínzó rabság könnye hull
Árvánk hő szeméből!”

Ki írta és melyik költeményében
ezt a négy sort?

A levelezőlapra irt megfejtést a
Vasárnap szerkesztőségének címére
(Budapest, V., Báthory-utca 24 sz.)
kell küldeni tíz napon belül. Elkésve
érkező megfejtést nem veszünk fi-
gyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között,
akik a rejtvényt helyesen fejtették
meg; előfizetőbarunk tagjai és elő-
fizetési díj-hátralékkuk nincs.

A Találja ki! helyes megfejtését
és eredményét a 39. számban tesszük
közzé.

A 33-ik számban között pontrejt-
vény helyes megfejtése:

SOMLOI HÜSEGTORONY.

A megfejtést tizenhat előfizetőnk
küldte be; egy hiányos megfejtés ér-
kezett.

Könyvjutalmat nyert:
Nagy Lajos, Révfülp.

Egy kis mosoly

— Mjt főzött ma a házvezetőnő?
— Pörköltet.
— És tegnapelőtt?
— Pörköltet.
— Már engedj meg, de hol van itt
a választék
— Mindennap választhatok, hogy
megeszem, vagy otthagynom.

Kohn észreveszi, hogy a Wertheim-
szekrényből hiányzik kétezer pengő.
Azt mondja a pénztárnoknak:
— Nézzé, itt hiányzik kétezer
pengő, a szekrényhez csak kettőnknek
van kulcsa, mit szól ehhez?
— Semmit, — mondja a pénztáros
— én betesz ezer pengőt, maga be-
tesz ezer pengőt és nem beszélünk az
ügyről.

— Milyen pályára adod fiadat?
— Ügyvédnek. Mindig beleavatko-
zik mások dolgába s nem látom be,
miért ne kaphatna érte pénzt is!

Egy zsidó kereskedő elment az ügy-
védhez és előadta a peres ügyet.

— Rendben van, — mondta az
ügyvéd — adjon nekem meghatalma-
zást, a pert biztosan megnyerjük.
— Egész biztosan?
— Esküszöm.

— Na, akkor nem perlek, —
mondja a kereskedő — mert amit
Önök elmeséltem, az az ellenfelem
esete.

Az urvezető az autözvetési vizsgán
egy éles fordulatot vesz az országúton és
egy mély szakadék felé szalad a kocsi.
Kísérője hidegen megjegyzi:

— No, hajtsáti igazolványt ezek után
már nem kap, de úgy látom, pillanatok
alatt kiérdemli a pilótaigazolványt.

Mama: A gyerek az egész házat fel-
fogattja a süteményekért. Nem látta
valahol?

Nagyapa: Pszt, ne rontsd el a jó
tréfát! Rajta ők.

Nem gazdaságos a sertés-
és baromfienyésztés

a törvényesen védett

Rákoshelyi baktériumölő

nékül, kapható és megrendelhető csak

IFJ. ALICZKY OTTÓ

Budapest, VII, Dohány-utca 84, II. sz.

Árak: Demijonnal ab Budapest

3 4 6 8 10 15 20

370 480 710 910 1080 161 2120

Tanulási prospektus e lap

olvasásának ingyen!

A kirakodóvásárokat a szajék körmfájás idején is meg lehet tartani

A közelmúltban igen gyakran fordult elő a vidéken, hogy egyes vásártartó községek a kirakodóvásárokat nem tartották meg s ezt azzal indokolták, hogy a kapcsolatos állatvásárok megtartása — a szajék és körmfájás terjedését megelőzendő — amugyis tilalom alá esett. Múltán a kirakodóvásárok elmaradása különösen a kisgazdaságok létérdekeikben súlyosan érintette, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara sürgősen közbenjárta a kormányt és felterjesztése alapján a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter leiratot intézett a törvényhatóságok első tisztviselőihez és elrendelte a kirakodóvásárokat az állatvásároktól független megtartását.

A fokhagyma ára

A Mezőgazdasági Termékek Egyesült Szövetkezet, mint a fokhagymakivitel lebonyolításával megbízott szerv szeptember elsejétől kezdődően az ezidélgi érvényben volt minimális termelői árak helyett az I. rendű fokhagymát métermászáknént 16 pengőért, a középnyag-sárut 13 pengőért, az aprót 8 pengőért vásárolja.



GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buza, 77 kg-os, tiszta-vidéki 20—20.10, felsőtiszta 19.95—20.05, duna-tiszaközi 19.95—20.05, egybeké 19.95—20.10, 78 kg-os, tiszta, 20.20—20.30, felső, 20.15—10.25, duna-tiszaközi 20.15—20.30, egybeké 20.15—20.30, 79 kg-os tiszta, 20.40—20.50, felső, 20.35—20.45, duna-tiszaközi 20.35—20.40, egybeké 20.35—20.40, 80 kg-os tiszta, 20.50—20.60, felső, 20.45—20.55, duna-tiszaközi 20.45—20.55, egybeké 20.45—20.60, Rozs pestvidéki 14.70—14.85, más származású 14.75—14.95, zab, la 18.40—18.50, Ila 18.30—18.40, finom buvakorpa 12.65—12.75, takarmányrapa Ia 18.35—18.60, Ila 18.10—18.30, tengeri tisztántolt áll. 18.90—19.10, egyéb áll. 18.00—19.05, 8-as buzalisz 14.80—15.25 pengő.

Határódiapiac. Rozs okt. 15.33—15.85, márc. 16.01—16.03, tengeri szept. 18.14—18.15, máj. 14.02—14.04.

Maspica. (A Maunther Ödön Maunthermelő és Maghesekezelmi Rt. heti jelentése). Bihorhe tovább szállított. Uttermései lucernamagban spekulációs vételek történtek az erős időjárásal kapcsolatban. A felszínre került árak azonban tulzoktatt, mert az elérhető exportárak mélyen alatta vannak azoknak. Löhere változatlan. Szószöbükön szállít. Mokban igen szűr az irányzat, miután a termés lényegesen a várakozás alatt van. Borsókban kevés fizet. Frodult elő. — A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos jegyzése naprakész, 100 knt. ab Budapest: Uj káosztartarepce 24—24.50, ab feladótállomás: mák 115—120, sterilizált Viktória-borsó 17—18.50, Express-borsó 17—18, lencse, nagyszemű 36—45, közepesemű 24—32, kissemmű 20—23, biborheremag 70—75, szószöbükön 40—42 pengő.

Takarmány. Árak métermászáknént, pengőben: Réti széna, Ila 6—6.30, IIIa 8.00—5, mulhaszéna 5.50—6.80, lucernaszéna 7—9, alomszalma, rozs 3.20—4.50, zabszalma 3.70.

Abraktakarmány. Árak métermászáknént, Budapest: A-pakopora 14.80, borsóhé 19.50, hórskónkoly 16, buzakorpa uj 14—14.25, buzakartarmányliszt, uj 16—16.25, kókuszolópogácsa 14.75, halisz 45, lenmagpogácsa 16—16.25, melisz 10, napraforgópogácsa 15, szárított rapszelet 14.25, repcepogácsa 13, rozskorpa 14—14.20 P.

Vágómarha. Árjegyzés élőszulván: Bika, tarka, Ia 68—73, Ila 56—67, IIIa 42—55, ökr, magya, Ia 52—65, IIIa 40, ökr, tarka, Ia 67—73, kivételes 85, Ila 60—66, IIIa 44—47, tenyés, tarka, Ia 67—73, kivételes 75, Ila 48—66, IIIa 38—47, növendék 46—70, kicsontozott való 14—37 fillér kg-ként.

Tenyészhírnök és járnosóhírnök. Ia beföldi járnosóhírnök (tarka) és beállítási való hna 60—70, Ia beföldi járnosóhírnök (fehér) 60—74, 1/2—2 éves üsző 60—74,

1 1/2 éves tinó 80—74, fiatal, friss fejéstehe 70—80 fillér kg-ként.

Borjú. Ia 105—108, Ila 90—104, IIIa 80—84 fillér kg-ként.

Juh. Külföldinek megfelelő Ia fiatal ürü darabonként 50 kg szulván 40—50, Ia fiatal bárány, páronként, legalább 80 kg szulván 46—52 fillér kg-ként, etetésitátás után mázsálva, 3 kg szulvevónással.

Sertés. Uradalmi zsírterest páronként 340 kg-on feül 105—108, 340 kg-on alul 108—105, szedett sertés Ia 108—104, kivételesen 105, Ila 98—101, silány minőségű 90—96, öreg sertés Ia 92—94, Ila 82—88, angol tökesertés 102—104, angol sonkasertés Ia 100—105, Ila 94—96 fillér kg-ként.

Ló. Könnyebb kocsi (híntós és juker, stb.) 600, igás kocsi (nehéz, nyugati fajta) 360—710, igás kocsi (könnyű, nyugati fajta) 300—380, számar 90—110, alárendelt 16 85—290 P.

Nyersbőr. Marhabőr, 40 kilónál nehezebb, magyar 90—95, tarka 100—105 fillér, 40 kilónál könnyebb marhabőr 100 fillérel olcsóbb. Tarka bikabőr 35 kg-ig marhabőrarában, 36—40 kg-ig 20, 41—50 kg-ig 20, 51—60 kg-ig 30, ezen feül 40 százalék levónás, Borjubőr, hosszalábbal 130—140, rövidlábbal borjubőr 140—155, mezinó juhőr zóldsulván 60—70 fillér kg-ként. Mészároslobőr darabonként 10—11 P, kisebb lobőrét 10—20 százalékkal kevesebbet fizettek.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztani való 136—156, sózott 150—200, füstölt 170—240, háj 156—172, tepertő 160—220, sertészsír, helybéli 160—176 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. Elő baromfi: Tyúk 150—250, csirke, rántani való 90—150, sütni való 150—250 fillér db-ként. Lelet baromfi: Tyúk 130—180, csirke, rántani való 170—280, sütni való 170—250, ruhamáj, nagy 500—700, kicsi 300—500 fillér kg-ként. Teatojás 10 darabig 8—10, főzetojás 7—8, apró 7—8 fillér darabonként.

Halpiac. Harcsa, nagyság szerint 200—450, csuka 140—240, ponty 140—200, kárász 120—140, kompó 120—140 fillér kg-ként. Rák darabonként 10—50 fillér.

Tej és tejtermék. Teljes tej 30, lefőzött tej 10, aludtej 80—100, tejszin 180—200, tejföl 100—120 fillér literenként. Centrifugált vaj 320—360, főzöváj 290—300, tehénúrtó, sovány 40—80, juhúrtó 160—240, kevert úrtó 140—180, juhúrtó 180—220, trapista 200—260 fillér kg-ként.

Zöldsz. Sárgarépa 4—20 (csom.), petrezselyem 6—24 (csom.), zeller 2—12 (db-ja), kalarabé 2—6 (db-ja), karfiol 50—140, vöröshagyma, makó 10—14, közönséges 8—14, fokhagyma 16—32, cékla 10—20, fejeskáposzta 6—14, savanyított káposzta 34—32, kelkáposzta 8—16, vöröskáposzta 16—26, Fejlesztéta 6—12 (db-ja), torna 40—160, Burgonya: Gálbaba 10—12, nyári róza 10—12, Elia 8—10, tömör csiperkegomba 140—240, mezei csiperke 100—120, szegfűgomba 100—160, éti vargánya 80—140, uborka, savanyított való 10—28, nagy, salátának való 10—18, zöldpaprika, apró, hegyes 12—24, nagy, töltési való 12—30, ték, főző 4—10, paradicsom 6—14, zöldbab 14—28, vajbab 14—28, zöldborsó, hüvelyes 48—80, sóska 16—28, paraj, tisztított 16—28, feketeretek 10—24 fillér kg-ként. Zöld tengeri darabonként 5—10 fillér.

Gyümölcs. Alma 50—100, körte 50—120, szilva, magbaváló 36—56, nem magbaváló 30—56, szilvaz 120—160, gyümölcsz 120—300, ringló, nemes 40—110, befőzni való 40—60, őszibarack, fehér 35—160, görögalmnye, faj 10—12, sárgadinyve, faj 10—20, csemeszösz 56—100, dióhé 360—480, mogyoróhé 400—480, héjazott mandula 480—680 fillér kg-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édesnemes 460—520, félédes 380—480, róza 320—400, mák, kék 130—200, pergettett méz 160—200, kómfenyőmag 200—300, hálszap-pan, szin 96—120, közönséges 56—96 fillér kg-ként.

Borpiac. A tömegtermelőhözeken a készletek kifogytak és exportra alkalmas bort 30 filléren alul venni nem lehet. A mustárak iránt fokozott érdeklődés nyilvánul meg, az árak előreláthatóan 1—1.1 fillér felett alakulnak ki mustókönként. Kisebb mennyiségű mustot az elmúlt napokban is lekötötték és literenként 20 fillér előlegez fizettek a mustokra való tekintet nélkül.

Szész és szeszitalok. A szeszizlet e héten is élénkebb volt. Az árak változatlanok. A gyümöcsipálinkapicakon nagyobb árukínálat hiánya folytán a forgalom csak kisebb tételekre szorították, változatlanul tartott árakon. A székőpálinka 3.40—3.50, a sáprópálinka 3.50—3.60, az

eperpálinka 4.80—5, a szilvórium 5.50, a barackpálinka 6.50 P-ig terjedő áron kelt. Borpárlatból alig van kínálat, névelges ára 4—4.20 P. Az árak 10.000 literfokként, III. táblázat szerint, + 3% forgalmi adó értendők.

Idegen pénzek vételi és eladási ára. Száz pengőnél többbe kerül száz darab: Angol font 1640—1690; dollár 337.25—341.25; kanadai dollár 332—337; holland forint 183.75—185.75 ptngó. — Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab: Cseh korona 9.50—12; lengyel zloty 60—61.40; szerb dinár 7.15—7.70; francia frank 9—9.40; román leu 3—3.45; bolgár leva 3—3.60; olasz lira 16.90—17.90; svájci frank 77—77.90 pengő. Ezekhez az árakhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Arany- és ezüstpénzek ára

1938 augusztus hó 30-án.

Ezüstpénzek 1 darab egykoronás 37.5 fillér; kétkoronás 75 fillér; ötkoronás 1 pengő 01 fillér; régi egyforintos 1 pengő 01 fillér.

14 karátos lómorany grammonként 3 pengő 25 fillér.

Színarany kilogrammja 5800 pengő. **Szinezüst kilogrammja** 96 pengő.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, IX. 4. Állat- és kirakodóvásár: Csépa, Gyula, Kiszajzállás. — **Hétfő, IX. 5.** Állat- és kirakodóvásár: Akasztó, Dédes, Hercegszántó, Jászpatyi, Köszeg, Nyiregyháza, Pécs, Sárocajúhely, Szikszó, Szirák, Szolnok, Tiszatárján, Tompa. **Ló- és kirakodóvásár:** Balassagyarmat, Felsőreg, Marcali, Tüskevár, Vízvár, Zalaapát. **Ló, marha és kirakodóvásár:** Balatonlelle, Enying, Mór. **Kirakodóvásár:** Dunapentele, Sárvár. **Ló, marha- és sertésvásár:** Lesencetomaj. **Lóvásár:** Sopron. **Marha- és kirakodóvásár:** Szepetk. — **Kedd, IX. 6.** Állat- és kirakodóvásár: Bánrév, Megegyes, Nagyhorváty, Simontornya, Szamoszeg, Szirák. **Ló- és kirakodóvásár:** Beled, Görgeteg, Nagykanizsa, Szombathegy, Kirakodóvásár: Diósjenő. **Ló, marha- és kirakodóvásár:** Kutas (bizonytalan). — **Szerda, IX. 7.** Állat- és kirakodóvásár: Janosháza (bizonytalan), Kaba, Kálló (bizonytalan), Kállosemjen, Némethy (bizonytalan), Nyilmada, Orosháza, Poizár, Simontornya, Tiszakarad, Ujalmosok (bizonytalan). **Ló- és kirakodóvásár:** Bük, Magyarcsanak. **Sertés- és kirakodóvásár:** Diósgyőr. **Lóvásár: Devecser. Ló, marha- és kirakodóvásár:** Kaposvár (bizonytalan), Nagylengyel. — **Csütörtök, IX. 8.** Állat- és kirakodóvásár: Kálló (bizonytalan), Nagyszékely (bizonytalan), Orosháza. — **Péntek, IX. 9.** Állat- és kirakodóvásár: Etyek (bizonytalan), Gyulaeszl, Orosháza, Und (bizonytalan), Veszprém (bizonytalan). **Ló, marha- és kirakodóvásár:** Felsőszécs. **Kirakodóvásár:** Nagyeskény. **Ló- és kirakodóvásár:** Szőlőszörök. **Marha- és kirakodóvásár:** Vársorosmiske. — **Szombat, IX. 10.** Állat- és kirakodóvásár: Kálmánca.

HÉTFŐ, IX. 5.
12.05: Cigányzene. 13.30: Randózenekar. 16.15: Diákféltóra. 17: Mesterzenekar. 17.30: „A ruházókodás”. 18: Ének. 18.35: „XIV. Lajos napja”. 19.30: Tánccselez. 20.45: Cigányzene. 21.45: Időjárás. 21.50: Zenekari hangverseny. 23.10: Jazz.

KEDD, IX. 6.
12.05: Egyetemi Énekkarok. 13: Hanglemez. 16.10: „Asszonyok tanácsadója”. 17: Cigányzene. 18: „Mire legyen figyelmelem a kisipari műhelyek berendezésénél”. 18.20: Észak és dél-amerikai dalok. 18.45: Séta az ősi lakberendezési vásáron és beszámoló a (52- tanfolyamról). 19.25: Szalonzene. 20.30: „Váradtől Brassóig”. 21.05: Liszt-művek. 21.50: Hírek, időjárás. 22.10: Megemlékezés Németalföld királyi nője uralkodásának 40. évfordulóján. 22.45: Katonazene.

SZERDA, IX. 7.
12.05: Hegedű zongorakísérettel. 13: Beszékartzenekar. 16.15: Diákféltóra. 17: Hanglemez. 17.30: „Japán és a világ”. Rácz Kálmán előadása. 18: Kétnyelvű zongorajáték. 18.30: „A rádió szerepe kétköbén és háborúban”. Vitez Somogyváry Gyula előadása. 19: „A három Erkel”. Rádióbránd. 21.10: Szalonzene. 21.55: Időjárás. 22: Jazz. 23.10: Cigányzene.

CSÜTÖRTÖK, IX. 8.
9.30: Hírek. 10: Róm. kath. istentisztelet. 11.15: Görög katolikus istentisztelet. 12.20: Pontos időjárás és vizállás. 13.30: Hangverseny. 13.05: „Világ-híradó”. 14: Hanglemez. 15: Mesék. 15.30: Szalonzene. 16.40: Elbeszélések. 17.10: Tánccselez. 18.15: „A két Weselényi”. 18.45: Cigányzene. 20: „Londontól Bünfalváig”. Hangjáték. Irta Águthy Erzsébet és Simor Miklós. 21.20: Hangverseny Zenekar. 21.50: Időjárás. 22.30: Hegedű zongorakísérettel. 23.10: Szalonzene.

PÉNTEK, IX. 9.
12.05: Szalonzene. 13.30: Cigányzene. 16.15: Diákféltóra. 17: „A lakóhelyek berendezése légtalmali szempontból”. Fabinyi Emil építész-műrnök előadása. 17.25: Gordonka zongorakísérettel. 18.10: Hanglemez. 19: „Szietyvár védelme”. 19.30: Görög dalok. 20.15: Küllügyi nevedő. 20.30: Hangverseny Zenekar. 21.40: Hírek, időjárás. 22.05: Cigányzene. 23.10: Jazzhármas.

SZOMBAT, IX. 10.
12.05: Postászenekar. 13.30: Hanglemez. 16.15: Mesék. 17: Kálmár Pal magyar nóták énekel. 18: Elbeszélések. 18.30: Hegedű zongorakísérettel. 19: „Lavotta János emlékezete”. 20: Rádió a rádióról. 20.15: „A Német Rádió zenés tarka-estje”. Közzétett Berlinből. 21.20: Hírek, időjárás. 21.45: Klavierszembalo. 22.20: Jazz. 23.10: Cigányzene.

Budapest II.

Vasárnap, IX. 4. II: Csokonai dalosnapp Debrecenből. 15: Katonazene. 18.35: Cigányzene. 19: Előadás. 19.30: Fejlovasás. 20.30: Hanglemez. — **Hétfő, IX. 5.** 19.25: Sakk-előadás. 19.55: Elbeszélések. 20.25: Hanglemez. — **Kedd, IX. 6.** 18.30: Balalajka-zenekar. 19.30: Mezőgazdasági féltóra. 20.30: Hanglemez. 21.10: Jazz. — **Szerda, IX. 7.** 19: Előadás. 19.30: Csevegés. 20: Oboa. 20.35: Hanglemez. 21.40: Hírek, időjárás. — **Csütörtök, IX. 8.** 18.45: Fejlovasás. 19.20: Csevegés. 20.40: Cigányzene. 21.35: Időjárás. 21.40: Hanglemez. — **Péntek, IX. 9.** 18.30: Előadás. 19: Zongora. 19.30: Elbeszélések. 20: Hanglemez. — **Szombat, IX. 10.** 18.30: Mezőgazdasági féltóra. 19: Hanglemez. 20.25: Szalonzene. 21.45: Időjárás.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSEG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.

Arany-ezüst beváltás
a legmagasabb napi áron:
Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,
Budapest, IV. Kocsikeméti-utca 9.